

**PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM I
DRUŠTVENIM ASPEKTIMA ZA
PROJEKAT REKONSTRUKCIJA
MAGISTRALNE CESTE M-17,
DIONICA TARČIN – KONJIC
km 16+800 – km 17+600
CRNA TAČKA**

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	5
1. UVOD	10
2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-a	11
3. OPIS LOKACIJE	12
3.1. SIGURNOST NA CESTI I PODACI O PROMETU	13
4. OPIS PROJEKTA	15
5. USLOVI OD POSEBNOG ZNAČAJA	18
5.1. GEOGRAFSKI USLOVI	18
5.2. KLIMATSKI USLOVI.....	19
5.3. VODE I KVALITET VODA	20
5.4. KVALITET ZRAKA	21
5.5. NIVOI BUKE.....	21
5.6. TLO I NAMJENA ZAMLIŠTA	21
5.7. FLORA I FAUNA.....	22
5.8. Naselja	22
5.9. ZAŠTIĆENA PODRUČJA.....	24
5.10. Kulturno historijsko i prirodno nasljeđe	25
6. OPIS MOGUĆIH UTICAJA ZA VRIJEME PRIPREMINIH RADOVA, IZVOĐENJA, KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA	26
6.1. UTICAJ ZA VRIJEME PRIPREMINIH RADOVA.....	26
6.2. UTICAJ ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA	27
6.3. UTICAJ ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA	30
6.4. POZITIVNI UTICAJI	31
6.5. MJERE POBOLJŠANJA.....	32
7. MJERE UBLAŽAVANJA	33
7.1. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI PRIJE POČETKA GRAĐEVINSKIH RADOVA.....	34
7.1.1. Izvođač.....	34
7.2. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI IZGRADNJE	35
7.2.1. Upravljanje okolišem	35
7.2.2. Zdravlje i sigurnost	35
7.2.3. Promet i sigurnost prometa na cestama	37
7.2.4. Sigurnost gradilišta	39

7.2.5.	Otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomski premještaj.....	40
7.3.	MJERE UBLAŽAVANJA U OPERATIVNOJ FAZI.....	40
7.4.	SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTICAJA.....	41
8.	PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA.....	49
9.	IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE	55
9.1.	IMPLEMENTACIJA PROJEKTA.....	55
9.2.	PROCES IZVJEŠTAVANJA	55
9.2.1.	Izvođač radova – JP Ceste FBiH	55
9.2.2.	Nadzorni inžinjer – JP Ceste FBiH	56
9.2.3.	JP Ceste FBiH – Svjetska banka.....	56
10.	JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA.....	56
10.1.	JAVNA RASPRAVA	56
10.2.	OBJAVA INFORMACIJA	56
10.3.	MEHANIZMI ZA PRITUŽBE	57
11.	ZAHTEVI ZA POČETAK RADOVA.....	58
11.1.	Okolinski aspekti.....	58
11.2.	Društveni aspekti.....	59
<i>PRILOZI</i>	60
PRILOG 1.	FORMULAR ZA PRITUŽBE.....	61
PRILOG 2.	TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI	62
PRILOG 3.	ZAPISNIK S JAVNE RASPRAVE	63

LISTA SLIKA

Slika 1:	Geografski položaj projekta	12
Slika 2:	Pregleda situacija šireg područja sa lokacijom projekta	13
Slika3:	Karta intenziteta prometa, PGDS u 2015	14
Slika 4:	Cesta M17 dionica: Bradina - Podorašac	16
Slika 5:	Situacija treće trake u širem području.....	17
Slika 6:	Geografska karta šireg područja sa lokacijom projekta.....	18
Slika 7 :	Geološka karta šireg područja projekta.....	19
Slika 8 :	Hidrografska karta šireg područja projekta	20
Slika 9:	Korištenje zemljišta u širem području projekta.....	22
Slika10:	Sistem naselja u zoni projekta	24
Slika 11:	Pozicija predmetnog projekta u odnosu na zaštićeno kulturno-historijsko područje (Izvod iz prostornog plana općine Konjic 2013-2033.g.).....	25
Slika 12:	Lokacija kulturno-historijskog nasljeđa	26
Slika 13:	Lokacija drenažnog kanala.....	30

Slika 14:Lokacije neformalne prodaje meda i alternativne lokacije 40

LISTA TABELA

Tabela 1: Prognoza prometa za magistralnu cestu M17, dionica Tarčin Konjic.....	14
Tabela 2: Mjere poboljšanja	32
Tabela 3: Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima (ESMP)	41
Tabela 4: Program monitoring okoliša i socijalnih pitanja	50

LIST SKRAĆENICA

BiH	- Bosna I Hercegovina
CFD	- Centralna komisija za registar pritužbi
CSOP	- Plan organizacije gradilišta
EIB	- Evropska Investicijska Banka
EIA	- Procjena uticaja na okoliš
EMP	- Program upravljanja okolišem
ESMF	- Okvir upravljanja okolinskim i društvenim aspektima
ESMP	- Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima
EP	- Okolišna dozvola
FBH	- Federacija Bosna i Hercegovina
FMoET	- Federalno ministarstvo okoliša I turizma
HNC	- Hercegovačko-Neretvanski Kanton
IFI	- Međunarodne finansijske institucije
MP	- Glavni projekat
MPCA	- Plan upravljanja za incidentna dešavanja
OP	- Operativne politike Svetske Banke
PAP	- Osobe pod uticajem projekta
PPE	- Lična zaštitna oprema
PC Roads FBH – JP Ceste Federacije BiH	
RAP	- Akcijski plan preseljenja
RPF	- Okvir politike preseljenja
TD	- Tenderska Dokumentacija
TMP	- Plan upravljanja prometom
WB	- Svjetska banka
WMP	- Plan Upravljanja građevinskim otpadom
AEHS	- Godišnji izvještaj o okolišu, zdravlju i sigurnosti

SAŽETAK

UVOD I CILJEVI ESMP-a

Rekonstrukcija magistralne ceste M-17, dionica 011 Tarčin - Konjic u Podorašcu općina Konjic (Projekt) za koji je kreiran ovaj ESMP, jedan je od pod-projekata u sklopu Projekta modernizacije cestovnog sektora FBiH koji sufinancira Svjetska banka i EIB. Rekonstrukcija magistralne ceste M-17, dionica 011 Tarčin - Konjic u Podorašcu je svrstan u projekat B kategorije prema Operativnim politikama (4.01. Procjena uticaja na okoliš) Svjetske Banke kao I prema procedurama definisanim u ESMF. Kao takav, ovaj projekt zahtijeva izradu ESMP, a prema važećem lokalnom zakonu, ovaj projekt ne zahtijeva izdavanje vodne dozvole, procjenu uticaja na okoliš I okolišnu dozvolu, od strane federalnog ili kantonalnog nivoa vlasti JP Ceste FBiH će osigurati sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekt.

OPIS LOKACIJE I PROJEKTA

Projekat se nalazi na magistralnoj cesti M-17, dionica 011 Tarčin – Konjic od km 16+800 do km 17+600 u općini Konjic naselje Podorašac. Prema Studiji prioriteta rekonstrukcije opasnih mjesta na projektnoj dionici Bradina – Podorašac na cesti M17, desilo se 29 prometnih nezgoda u periodu od 2010 do 2012. Dvije nezgode su bile sa smrtnih ishodom, 2 sa ozbiljnijim tjelesnim ozljedama, 7 sa lakšim tjelesnim ozljedama i 18 nezgoda sa materijalnom štetom. U Raštelici je ugrađen najbliži relevantni brojač prometa, a podaci prikupljeni sa uređaja pokazuju da je 2015. godine PGDS (prosječni dnevni godišnji promet) iznosio 6.676 vozila.

OPIS PROJEKTA

Planirana rekonstrukcija uključuje proširenje kolovoza u krivinama u skladu sa zakonom propisanim veličinama proširenja. Svrha ove rekonstrukcije je stvaranje sigurnijih uvjeta na cesti i eliminisanje opasnih mjesta na toj cesti.

USLOVI OD POSEBNOG ZNAČAJA

Ova oblast karakteriše brežuljkast reljef sa lancima brežuljaka s obzirom da se trasa Projekta nalazi na nadmorskoj visini od 400 do 500 metara nadmorske visine. Meteorološka stanica u Konjicu, najbliža lokaciji rekonstrukcije, izvještava sljedeće podatke: prosječna višegodišnja temperatura je $10,8^{\circ}\text{C}$, najtoplij mjesec je juli, sa prosječnom višegodišnjom temperaturom zraka od $20,1^{\circ}\text{C}$, a najhladniji mjesec je januar, kada prosječna višegodišnja temperatura iznosi $0,8^{\circ}\text{C}$. Prosječna kiša mjerena na istoj meteorološkoj stanici, tokom višegodišnjeg perioda iznosi 1464 mm godišnje. Najkišniji mjesec je decembar, kada je prosečno padavina 222 mm. Najmanja količina padavina je u avgustu, samo 54 mm u prosjeku. Rijeka Trešanica nalazi se u blizini projekta. Pored rijeke Trešanice, u blizini je potok Bubanje, koji teče duž trase magistralne ceste M-17 i uliva se u rijeku Trešanicu u selu Podorašcu. Na osnovu činjenice da nema značajnih zagađivača, a jedini zagađivač je cestovni promet na širem području, može se smatrati da je kvalitet zraka dobar. U neposrednoj blizini Projektnog

područja nalaze se uglavnom objekti za poslovne potrebe i stambene namjene (kuće) koji su izloženi prometnoj buci I u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke spada u četvrtu zonu, gdje su dozvoljeni nivoi buke 60 dB tokom dana i 50 dB noću.

Predmetna dionica prolazi kroz Podorašac, neravnomjerno naseljeno mjesto sa gustom naseljenosti od 101-200 stanovnika po km². Selo ima 638 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2013. Podorašac je ruralno naselje sa pretežno prizemnim, jednospratnim i dvospratnim objektima. Nema komercijalnih objekata u blizini zone izvođenja građevinskih radova predviđenih ovim projektom. Oni su smješteni ili u centru naselja, koje se nalazi oko 1 km južno duž ceste M17 od zone građevinskih radova ili u gradu Konjicu.

UTICAJI PRIJE POČETKA IZVOĐENJA RADOVA

Društveno ekonomski uticaji: za ovaj projekat se ne očekuje eksproprijacija ili preseljenje.

UTICAJI ZA VRIJEME IZVOĐENJA RADOVA

Glavni uticaji povezani sa građevinskim radovima uključuju: emisije iz mašina koja se koristi na gradilištu, proizvodnja prašine zbog radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, utjecaj na tlo i vodu od slučajnih curenja i izlivanja i uticaj na sigurnost. Izvođač je obavezan, prema odredBma ovog ESMP-a, da izvrši bazna istaživanja bioloških i prirodnih resursa specifičnih za gradilište i da prilagodi mjere ESMP-a i njihovu provedbu na osnovu rezultata istaživanja.

Uticaj na prometnu sigurnost i protok prometa: zagušenje prometa i zastoj na dionici ceste - očekuje se da će povećano prometno opterećenje uzrokovati zagušenja i zastoje na magistralnoj cesti M-17 tokom izvođenja radova. Za vrijeme izvođenja radova promet će s odvijati dvosmjerno, što će minimalno uticati na promet. Vršit će se iskop rovova, uključujući i ostale zemljane radove i privremeno skladištenje građevinskog materijala. Uticaji na sigurnost stanovništva: Uticaj prisustva radnika je mali, jer prema lokalnoj praksi neće biti organizovan radni kamp. Sigurnost lokalnog stanovništva može biti ugrožena zbog blizine gradilišta.

Društveno-ekonomski uticaj: Ne očekuje se da će biti potrebno privremeno zauzimanje bilo kojeg zemljišta u privatnom vlasništvu za smeštaj građevinskih mašina i odlaganje materijala. Građevinske mašine i materijali će biti raspoređeni pored ceste na zemljištu u vlasništvu Investitora. Međutim, ako bi za vrijeme izvođenja radova bilo potrebno privremeno zauzimanje privatnog zemljište, to će biti dogovorenog sa odgovarajućim vlasnicima zemljišta, a nadoknada će biti isplaćena u skladu sa odredBma utvrđenim u dokumentima Integrisani Akcioni plan preseljenja (Integrisani RAP) i Okvir politike preseljenja (RPF) prije ulaska u posjed. Očekuju se nove poslovne mogućnosti za lokalna preduzeća, kao što su prevoznici, dobavljači i drugi pružaoci usluga. Ovaj uticaj se smatra kratkoročnim i malim zbog malog obima građevinskih radova. Očekuju se negativni uticaji na životne uslove tokom izgradnje: povećanje buke, odlaganje otpada i kratkotrajni prekidi instalacija. Očekuju se uticaji vezani

za ograničen pristup stambenim objektima i malim neformalnim trgovinama, a uzrokovani su parkiranjem teških građevinskih mašina i zbog odlaganja građevinskog otpada.

MJERE ZA UBLAŽAVANJE NEGATIVNIH UTICAJA

Mjere ublažavanja negativnih uticaja su usmjerene na glavne identifikovane uticaje tokom izvođenja radova, kao što su emisija iz građevinskih mašina koji se koriste na gradilištu, stvaranje prašine uslijed radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, uticaj na vode i zemljište uslijed incidentnog curenja i izljevanja i uticaj na sigurnost, upravljanje otpadom, uticaj na životne uslove, privremeno zauzimanje zemljišta i ograničen pristup parcelama, uticaji na lokalni promet i uticaji na male neformalne trgovine.

PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA

Mjere praćenja okoliša se odnose na glavne identifikovane uticaje tokom izvođenja radova, kao što su emisije iz građevinskih mašina koji se koriste na gradilištu, prašina zbog izvođenja radova, potencijalno povećanje nivoa buke i vibracija, uticaji na tlo i vode od incidentnih curenja i izlivanja i uticaj na sigurnost, uticaj od odlaganja otpada, uticaj na uslove života, privremeno zauzimanje zemljišta i ograničen pristup parcelama, uticaj na lokalni promet i uticaji na male neformalne trgovine.

PROVEDBE I IZVJEŠTAVANJE

JP Ceste FBH je implementator Projekta i bit će odgovoran za provedbu i usklađenost Projekta sa ESMP-om. Izvođač će biti odgovoran za provedbu mjera za ublažavanje negativnih uticaja na okoliš tokom izvođenja radova.

JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA

Javna rasprava na temu nacrtu ESMP-a je organizirana u Konjicu, nakon što su Svjetska banka i JP Ceste FBiH odobrile nacrt ESMP-a.

Nacrt ESMP-a je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na stranicama JP Ceste FBiH od 04.07.2018. godine. Javna rasprava je najavljena na web stranici JP Ceste FBiH 06.07.2018. i na web stranici Općine Konjic 10.07.2018., a u lokalnim novinama (Večernji List i Dnevni Avaz) najavljena je 07.07.2018. godine. Javnoj raspravi koja je održana 24.07.2018. godine u Konjicu u prostorijama Općine Konjic prisustvovalo je 6 zainteresiranih subjekata, a Zapisnik sa javne rasprave nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

Evidencija o javnoj raspravi, odnosno pritužbama predstavljenim na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključuju se u završni ESMP.

Nakon javne rasprave dokument je ponovo objavljen na web stranici JP Cesta FBiH.

Mehanizam za rješavanje pritužbi: Pored institucionalno dostupnih redovnih i vanrednih pravnih okvira i postojećih institucionalnih kanala, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban Mechanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i sa direktnom uključenošću

Kolovoz, 2018

općina pod čijom administrativnom ovlasti se provodi Projekt, u ovom slučaju je to Općina Konjic

Uslovi za početak izvođenja radova

Izvođač će uspostaviti bazu podataka početnih mjerena prije početka radova. Baza podataka će uključivati podatak o kvalitetu zraka, kvalitetu površinskih voda, pregled lokacije za sve ugrožene i endemične vrste i drugi podatci iz oblasti zaštite životne okoline u zoni direktnih i indirektnih uticaja.

Izvođač će pripremiti Plan organizacije gradilišta(CSOP) koji se sastoji od Plana provedbe ovog ESMP-a, Plan upravljanja građevinskim otpadom (WMP), Studije sigurnosti (uključujući Elaborat zaštite na radu i Elaborat zaštite od požara i eksplozija) i Plan preusmjerenja prometa (TMP) , prije početka radova.

Društveni aspekt:

- Prodavači meda moraju biti informisani i premješteni na alternativno prodajno mjesto prije početka izgradnje;
- Vlasnik zemljišta pored drenažnog kanala mora biti informisan / konsultovan o obimu, trajanju i očekivanom uticaju rekonstrukcije kanala.

1. UVOD

Prema smjernicama i zahtjevima iz Okvir upravljanja okolinskim i društvenim aspektima (ESMF je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na web stranici JP Ceste FBH u martu 2016.godine, <http://www.jpcfbih.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>), za ovo gradilište pripremljen je Plan upravljanja okolišem i društvenim aspektima (ESMP).

Javno poduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu JP Ceste FBH) pokrenulo je sveobuhvatni Program "Modernizacija magistralnih cesta u Federaciji Bosne i Hercegovine" (Program) kako bi se do 2020.g. osigurala odgovarajuća cestovna infrastruktura. U tu je svrhu zatraženo od Vlade FBiH osiguranje kreditnih sredstava od međunarodnih finansijskih institucija (IFI).

U okviru gore spomenutog sveobuhvatnog Programa, Javno Preduzeće Ceste FBiH (JP Ceste FBH), društvo s ograničenom odgovornošću u punom vlasništvu Vlade FBiH, pokrenulo je inicijativu za Projekt modernizacije cestovnog sektora FBiH. FBiH je podnijela zahtjev za kredit / zajam od Evropske investicijske banke (EIB) i Svjetske banke (WB) u ukupnom iznosu od 103,38 milijuna EURA za financiranje navedenog Projekta.

Projekt modernizacije cestovnog sektora FBiH se sastoji od nekoliko malih i srednje velikih investicija uključujući:

1. Rekonstrukcija ceste uključuje:

- radove na završetku izgradnje magistralne ceste M17.3 Neum-Stolac (ukupne dužine 32,9 km);
- izgradnju trećih traka za spora vozila (ukupne dužine 40 km na osam (8) dionica magistralnih cesta);
- rekonstrukciju kolovozne konstrukcije, korekciju osovine (ukupno 18 km na pet (5) dionica magistralnih cesta, gdje se korekcija osovine obavlja na samo jednoj dionici u ukupnoj dužini od 1 km),
- rekonstrukciju tri (3) tunela (ukupne dužine 1,86 km);
- rekonstrukciju sedam (7) mostova (ukupne dužine 0,55 km).

2. Intervencije na poboljšanju cestovne sigurnosti: Rekonstrukcija raskrsnica koje su klasificirane kao „crne tačke“ na magistralnim cestama, sveukupno njih devet (9)
3. Institucionalne reforme: Upravljanje cestom u FBiH s posebnim naglaskom na održivost investicija i sigurnost na cestama;
4. Podrška implementaciji projekta: nadzor nad izgradnjom i izgradnja kapaciteta JP Ceste FBiH.

Rekonstrukcija magistralne ceste M-17, DIONICA 011 Tarčin - Konjic u Podorašcu općina Konjic (Projekat) za koji je pripremljen ovaj ESMP, je pod-projekat uključen u grupu pod-projekata sufinansiranih od Svjetske banke i EIB-a.

Svrha ove rekonstrukcije je stvaranje sigurnijih uvjeta na cesti i eliminisanje opasnih mesta na toj cesti.

2. METODOLOGIJA I CILJEVI ESMP-a

Rekonstrukcija magistralne ceste M-17, DIONICA 011 Tarčin - Konjic u Podorašcu je svrstana u projekat B kategorije prema Operativnim politikama (OP 4.01. Procjene uticaja na okoliš) Svjetske Banke kao I prema procedurama definisanim u ESMF. Kao takav, ovaj projekat zahtijeva izradu ESMP, a prema važećem lokalnom zakonu, ovaj projekat ne zahtijeva izdavanje vodne dozvole, procjenu uticaja na okoliš I okolišnu dozvolu od strane federalnog ili kantonalnog nivoa vlasti.¹ JP Ceste FBiH će osigurati sve potrebne lokalne dozvole za ovaj Projekt.

Ovaj ESMP ima za cilj identifikovati sve potencijalne okolišne i društvene uticaje povezane s aktivnostima na ovom projektu. Kao takav, ESMP uključuje mjere ublažavanja svih identifikovanih potencijalnih uticaja koje se poduzimaju kroz različite faze projekta uključujući pripremu, izvođenje radova i puštanje u upotrebu objekta. Mjere definisane u ovom ESMP-u trebale bi izbjegići, neutralizirati ili umanjiti štetne uticaje na okoliš i društveni aspekt, ako ne u potpunosti, barem na prihvatljivom nivou.

ESMP identificira izvodivo moguće i ekonomične mjere koje mogu smanjiti potencijalne negativne uticaje na okoliš i društveni aspekt na prihvatljiv nivo. Ako mjere ublažavanja nisu moguće, isplative ili dovoljne, kao zadnju mjeru treba uključiti naknadu.

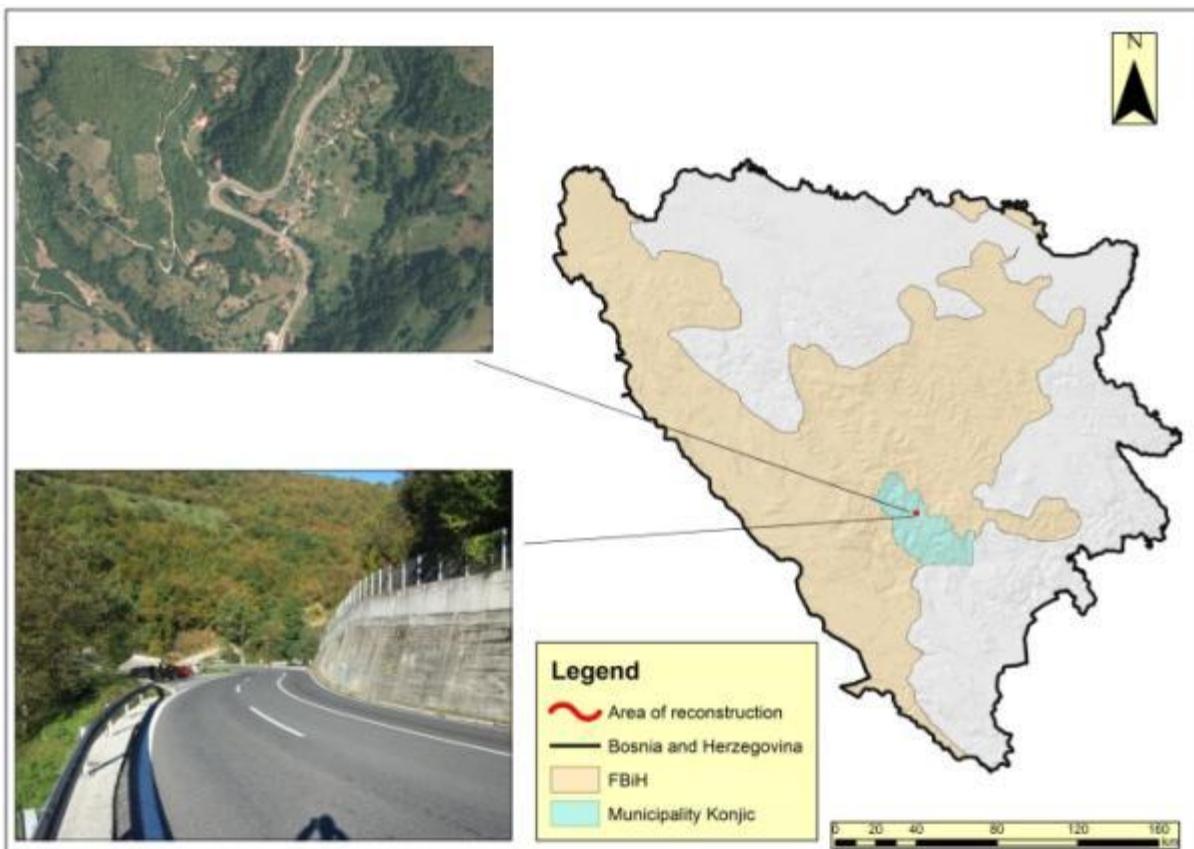
Kako bi se osiguralo provođenje mera ublažavanja, u potpunosti ili djelomično, ESMP definiše plan praćenja koji će se provoditi tokom određenih faza provedbe projekta. Praćenje tokom provedbe projekta pruža informacije o ključnim okolišnim i društvenim aspektima projekta, posebno o okolišnim i društvenim aspektima projekta, te o efikasnosti mera ublažavanja. Prije početka izvođenja radova, u skladu sa zahtjevima iz ESMP-a i minimalnim zahtjevima za praćenje, koji su opisani u tabeli dolje, bez ograničenja na ove zahtjeve, Izvođač mora pripremiti detaljni popis mera ublažavanja i parametara koji se prate.

¹ U Federaciji BiH, izrada Procjena uticaja na okoliš je definisana u Pravilniku o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izrađeni i pusteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu (Sl.novine Federacije BiH br.19/04). U Srednjebosanskom kantonu, izdavanje Okolišne dozvole je regulisano u Pravilnik o pogonima i po trojenjima koja obavezno moraju imati okolišnu dozvolu (Službene novine SBK br. 5/06).

3. OPIS LOKACIJE

Projekat se nalazi na magistralnoj cesti M-17, DIONICA 011 Tarčin-Konjic od km 16 + 800 do km 17 + 600 u opštini Konjic u selu Podorašac. Projekat rekonstrukcija se izvršava u blizini i na važnim cestama za Konjic, kao i za BiH. Glavna magistralna cesta M-17 je dio južnoevropskog koridora E73 koji povezuje Centralnu Evropu, odnosno Mađarsku i istočnu Hrvatsku sa BiH i Jadranskim morem na području luke Ploče, i to je jedan od najvažnijih cesta u dražavi.

Slika 1: Geografski položaj projekta

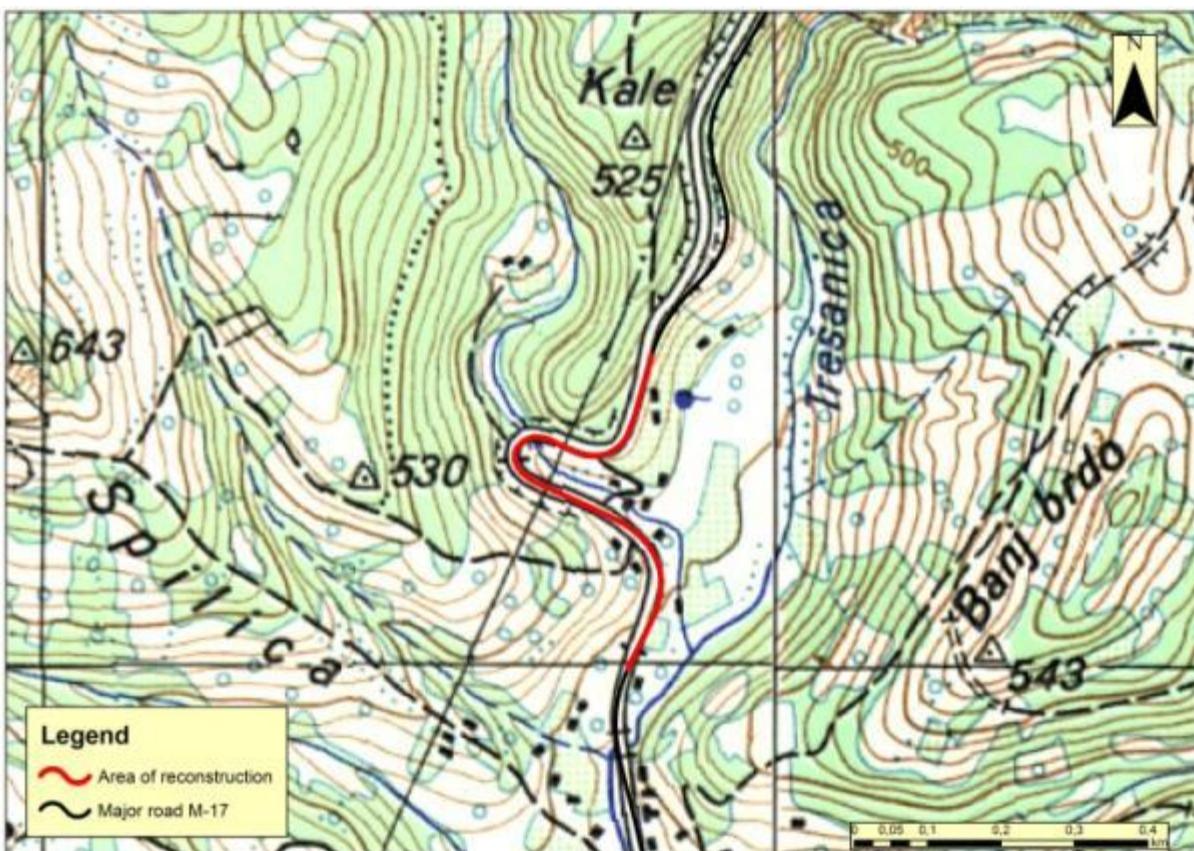

Izvor: JP Ceste F BiH (Slika: Oktobar 2016.)

Projekat se nalazi na 5.2 km od grada Konjica, a projektnom području dominiraju seoska naselja sa individualnim stambenim objektima koji su uglavnom prizemne, jednosatne i dvospratne kuće. Neke od ovih kuća nalaze se duž magistralne ceste M-17, dok se većina njih nalazi na lokalnom putu koji je povezan sa magistralnom cestom M-17.

Ostatak okoline uglavnom predstavljaju šumsko i poljoprivredno zemljište sa slabijim zemljišnjim bonitetom.

Slika 2: Pregleda situacija šireg područja sa lokacijom projekta

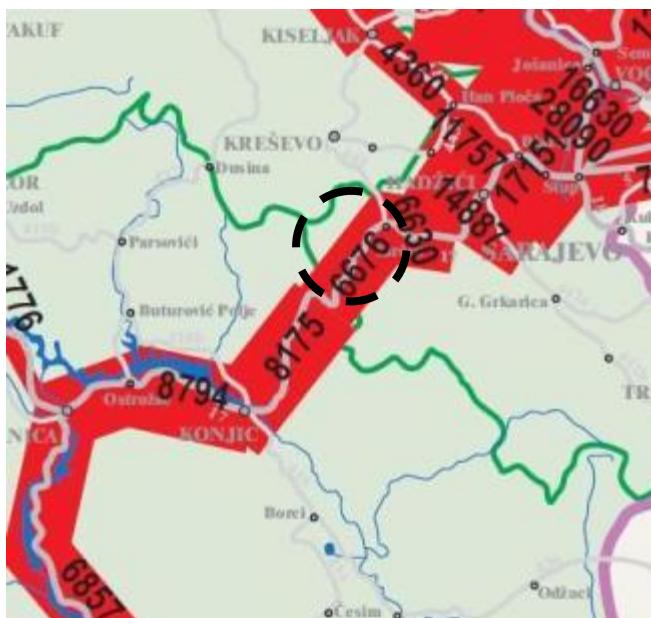
Izvor: JP Ceste F BiH

3.1. SIGURNOST NA CESTI I PODACI O PROMETU

Prema Studiji prioriteta rekonstrukcije opasnih mesta na projektnom području na dionici Bradina - Podorašac na putu M17, od 2010. do 2012. godine bilo je 29 saobraćajnih nesreća. Dvije ove nesreće su bile sa smrtnim ishodom, 2 su imale ozbiljne tjelesne ozljede, 7 sa lakin tjelesnim ozljedama i 18 sa materijalnom štetom.

JP Ceste FBH je ugradilo automatske uređaje za brojanje prometa duž magistralne prometne mreže u cijeloj FBiH. Brojanje se vrši od 2005. godine, a posljednji izvještaj² je objavljen 2016. godine s podacima za prethodnu godinu. Na osnovu ovih informacija, najbliži relevantni brojač prometa je ugrađen u Raštelici, a podaci prikupljeni sa uređaja pokazuju da je u 2015. godini PGDS iznosio 6.676 vozila.

² "Brojanje prometa na magistralnim cestama u Federaciji BiH u 2015", JP Ceste FBiH, Sarajevo 2016

Slika3: Karta intenziteta prometa, PGDS u 2015*Izvor: JP Ceste FBiH 2016*

Na zahtjev JP Cesta FBiH, IPSA Institut Sarajevo je u 2014³. godini izradila prognozu prometa za prometnu mrežu za razdoblje od 2013. do 2040. godine. Analiza prometnih tokova je napravljena za svaku godinu primjenom "equilibrium" metode. Za ovu dionicu, iznos prognoznog prosječnog godišnjeg dnevног broja vozila prikazan je u donjoj tabeli 1.

Tabela 1: Prognoza prometa za magistralnu cestu M17, dionica Tarčin Konjic

Cesta	DIONICA	PGDS									
		2016	2018	2020	2022	2023	2025	2030	2035	2037	2040
M17	Tarčin-Konjic	7239	7697	760	804	826	874	1002	1130	1178	1254

Izvor: JP Ceste FBiH, 2014

Možemo vidjeti predvidjeno smanjenje broja vozila nakon 2018. godine na predmetnoj dionici. To je zbog planirane izgradnje Koridora Vc, prema Studiji izvodljivosti za Autocestu na koridoru Vc, što je uzeto u obzir za prognozu.

³ "Obrazloženje Studija opravdanosti za program modernizacije magistralnih cesta u FBiH", IPSA Institut Sarajevo, 2014

4. OPIS PROJEKTA

Aktivnosti predviđene ovim projektom su rekonstrukcija magistralne ceste M17, dionica Bradina-Podorašac. Glavni projekat je pripremila firma DIVEL doo. u aprilu 2014. godine. Građevinskim radovima su obuhvaćene dvije krivine i međupravac. Geodetskim snimanjem trupa postojeće ceste ustanovljeno je da je širina postojećeg kolovoza u svim krivinama gdje postoji dodatna traka, manja od zakonom propisane širine. Postojeći profil ceste ispunjava propise za dvotračni kolovoz sa proširenjem za teško teretno vozilo bez dodatne trake za spora vozila. Zbog svega navedenog, predviđena je rekonstrukcija magistralne ceste. Planirana rekonstrukcija obuhvata proširenje kolovoza na mjestu dvije krivine tako da proširenje ispunjava zakonom propisane veličine. (Smjernice za projektovanje, izgradnju, održavanje i nadzor puteva Sarajevo / Banja Luka 2005.). Svrha ove rekonstrukcije je poboljšanje sigurnosti ceste i eliminisanje opasnih mjesta na predmetnoj cesti.

Dionica na kojoj se vrši rekonstrukcija počinje sa desnom krivom (krivina 1) sa radijusom $R = 53$, koji nastavlja sa lijevom krivinom (krivina 2) prečnika $R = 27\text{m}$. Ova krivina predstavlja najopasnije mesto na ovom dionici. Ukupna širina postojećeg kolovoza na ovom mestu je $11,2\text{m}$, što predstavlja šuženje kolovoza i opasno mjesto. Zbog toga je u ovoj krivini projektovano proširenje kolovoza na unutrašnju stranu $1,70\text{m}$ za svaku traku, tako da će ukupna širina kolovoza nakon rekonstrukcije biti $14,7\text{m}$. U nastavku, trasa se nalazi u međupravcu dužine 98m i ulazi u desnu krivinu radiusa $R = 95\text{m}$ (krivina 3). Ova krivina će takođe biti proširena dodavanjem $0,5\text{m}$ u svakoj traci kako bi vrijednost proširenja bile u skladu sa propisom. Ukupna dužina rekonstrukcije je 800m .

Slika 4: Cesta M17 dionica: Bradina - Podorašac

Izvor: Glavni projekat Divel d.o.o. Sarajevo, April 2014

Slika 5: Situacija treće trake u širem području

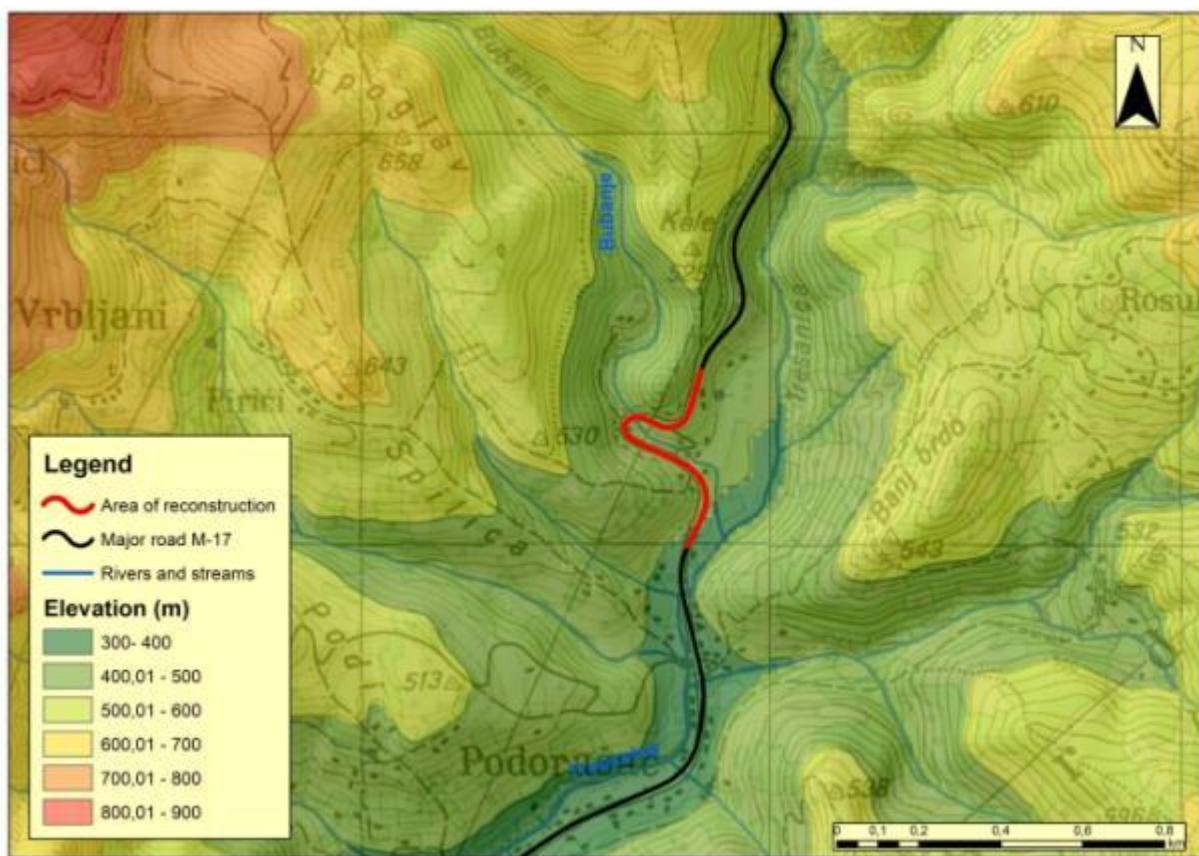
Izvor: Glavni projekat, Divel d.o.o. 2014

5. USLOVI OD POSEBNOG ZNAČAJA

5.1. GEOGRAFSKI USLOVI

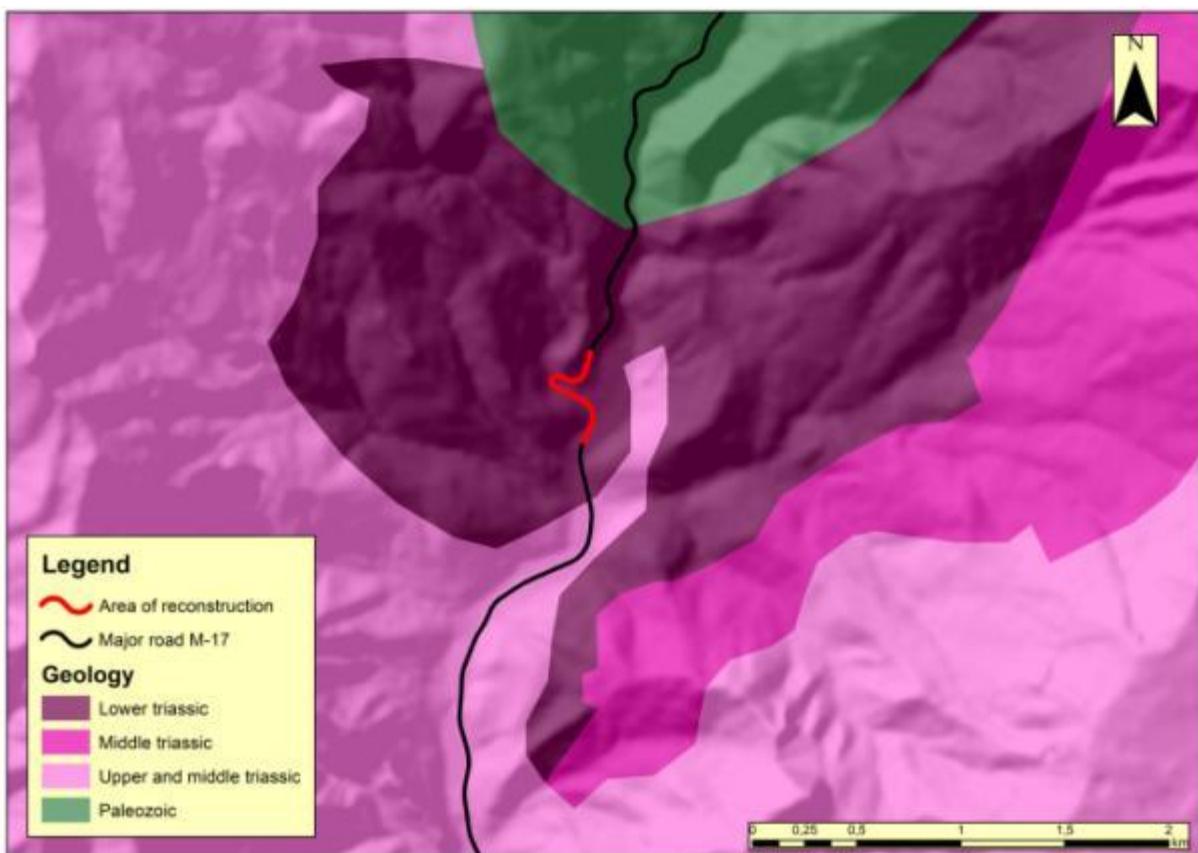
Ova oblast karakteriše brežuljkast reljef sa lancima brežuljaka s obzirom da se trasa Projekta nalazi na nadmorskoj visini od 400 do 500 metara nadmorske visine, kao što je prikazano na slici 6. Sa strukturne geomorfološke tačke gledišta ova vrsta reljefa pripada akumulativno-denudacionom tipu morfostrukture.

Slika 6: Geografska karta šireg područja sa lokacijom projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

Geološku strukturu šireg područja karakterišu stabilne vodonepropusne stijene iz perioda donjeg trijasa. Sedimente trijasa predstavljaju sitnozrni pjeskoviti lapor, glineni alevroliti, alevroliti iz škriljaca, pjeskoviti krečnjak i metamorfni kvarcmuskovitni pješčar. Dolomitni krečnjaci i dolomiti sa biljnim fosilima leže iznad stijena donjeg trijasa, a pripadaju periodu srednjem i gornjem trijasa. Oni su bez vodonosnika. Riječno-akumulativni oblici su prisutni na širem području projekta.

Slika 7 : Geološka karta šireg područja projekta

Izvor: Nacrt prostornog plana FBiH 2008.-2028.

5.2. KLIMATSKI USLOVI

Klimatske karakteristike predmetnog područja su određene geografskim položajem, reljefom, nadmorskom visinom i drugim klimatskim faktorima. Može se reći da je čitava oblast pod utjecajem umerene kontinentalne klime, ili Cfb klime (prema klimatskoj klasifikaciji Köppena).

Meteorološka stanica u Konjicu, najbliža lokaciji rekonstrukcije, izvještava sljedeće podatke: prosječna višegodišnja temperatura je $10,8^{\circ}\text{C}$, najtoplji mjesec je juli, sa prosječnom višegodišnjom temperaturom zraka od $20,1^{\circ}\text{C}$, a najhladniji mjesec je januar, kada prosječna višegodišnja temperatura iznosi $0,8^{\circ}\text{C}$.

Prosječne padavine izmjerene na istoj meteorološkoj stanici, tokom višegodišnjeg perioda iznosi 1464 mm godišnje. Najkišniji mjesec je decembar, kada je prosječna padavina 222 mm. Najmanja količina padavina je u avgustu, samo 54 mm u prosjeku.

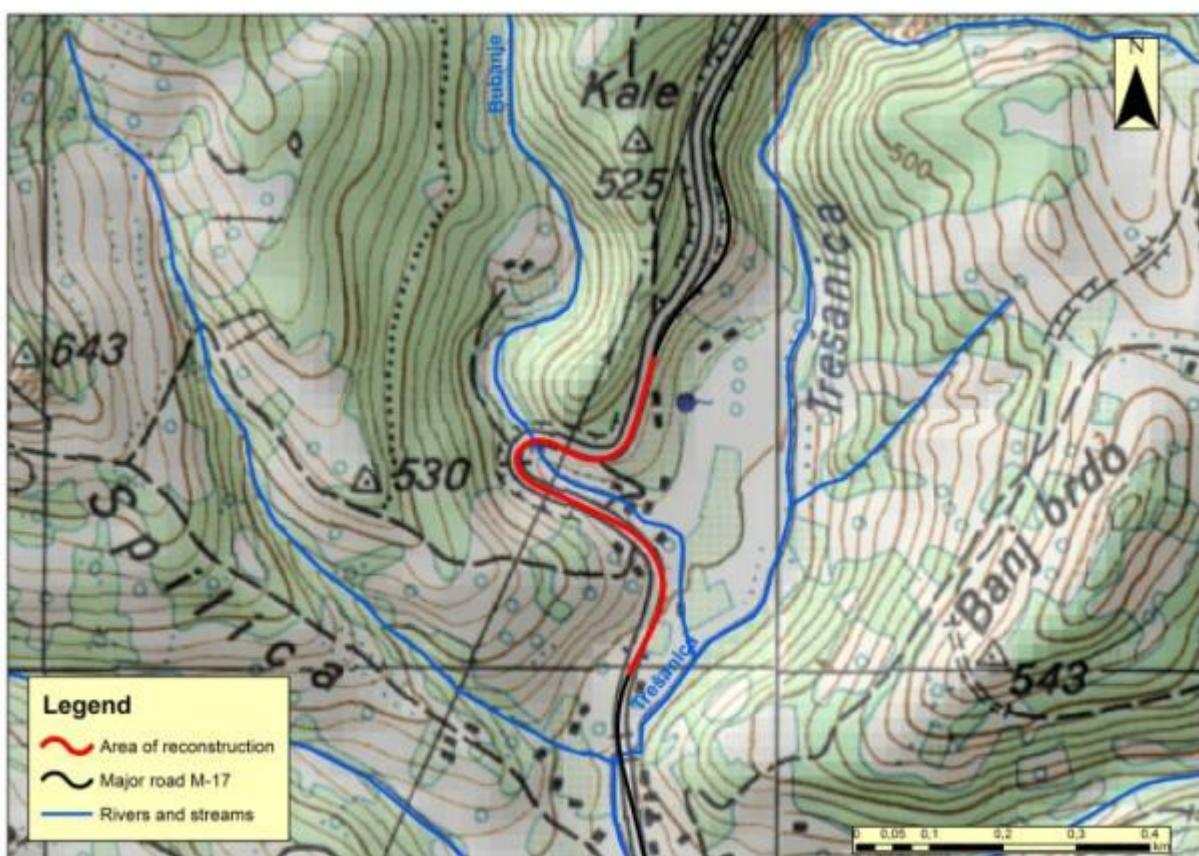
5.3. VODE I KVALITET VODA

Rijeka Trešanica protiče u blizini projekta. Rijeka Trešanica je desna pritoka rijeke Neretve. Trešanica izvire ispod planine Bitovnja i skreće zapadno u selu Bradina, gdje joj se uljeva potok Duboki potok. Dalje teče prema jugu, prema selu Podorašac gdje joj se uljeva potok Bubanje. Trešanica se uljeva u rijeku Neretvu nakon 14,5 kilometara toka, u gradu Konjic.

Pored rijeke Trešanice, u blizini je potok Bubanje, koji teče duž magistralne ceste M-17 i uljeva se u rijeku Trešanicu u selu Podorašac.

Na ovim vodotocima ne postoji sistem za kontrolu kvaliteta vode, ali je očigledno da rijeku Trešanicu i potok Bubanje ugrožavaju ljudske aktivnosti kao što su transport, poljoprivreda, nesanitarni otpad i ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda iz stambenih objekata u Podorašcu. Predviđeno je da se kvalitet rijeke Trešanice procijeni na osnovu projektnog Plana praćenja stanja okoliša.

Slika 8 : Hidrografska karta šireg područja projekta

Izvor: JP Ceste FBiH

5.4. KVALITET ZRAKA

Nije provedeno posebno praćenje kvalitete zraka za ovu lokaciju niti za područje grada Konjic. Sudeći prema lokaciji Projekta, može se zaključiti da je najveće zagađenje zraka od prometa na magistralnoj cesti. Takođe, tokom zimskog perioda zrak se zagađuje iz pojedinačnih peći i kotlovske jedinice objekata koji se nalaze u blizini projekta, i nema drugih većih zagađivača zraka kao što su industrijski objekti u blizini lokacije.

Na osnovu geografskih karakteristika i činjenice da nema značajnih zagađivača, smatra se da je kvalitet zraka dobar. Izvođač će provesti bazna mjerena za praćenje kvalitete zraka prije početka izvođenja radova

5.5. NIVOI BUKE

Nije bilo praćenja nivoa buke u blizini Projektnog područja; stoga ne postoje dostupni osnovni podaci o uticaju buke na životnu sredinu. Najveći izvor buke uopšte je promet.

U neposrednoj blizini Projektnog područja nalaze se uglavnom objekti za stambene potrebe (kuće) koji su izloženi prometnoj buci i u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke nalaze se u četvrtoj zoni gdje su dozvoljeni nivoi buke 60 dB tokom dan i 50 dB noću. Ne postoje osjetljivi objekti (bolnice, lječilišta itd.) oko područja na koje bi mogao uticati povećani nivo buke.

5.6. TLO I NAMJENA ZAMIJIŠTA

Tlo oko područja planiranog projekta predstavlja automorfna tla kao što su calcocambisols i calcomelanosols, koji imaju nizak nivo kvaliteta (V i VI kategorija kvaliteta tla).

Pored poljoprivrednog zemljišta, na širem području se nalaze visoke šume od tvrdog drveta kao što su bukva i hrast. Osim toga, određeni dio zemljišta je urbanizovan i koristi se za stambene potrebe. Postoje uglavnom individualni stambeni objekti koji su uglavnom prizemne, jednospratne i dvospratne kuće.

Slika 9: Korištenje zemljišta u širem području projekta*Izvor: JP Ceste F BiH*

5.7. FLORA I FAUNA

Nema podataka o flori i faunici za određenu lokaciju Projekta, ali u širem dijelu doline reke Trešanice, koja teče blizu lokacije projekta i naselja Podorašca, možemo naći nekoliko ugroženih i ranjivih vrsta kao što su *Alyssum moellendorffianum*, Holly oak (*Ilex aquifolium*), *Stachys anisochila*, Rock thyme (*Acinos orontus*), *Centaurea kotschyana*, Herzegovinian euphorbia (*Euphorbia Herzegovina*), *Silene retzдорffiana*, *Melampyrum hoermannianum*, *Thymus richardii* Persoon i *Bellidiastrum michelii* Casso. Ugrožene i ranjive životinjske vrste koje žive na ovom širem području su *Rhyacophila vranitzensis*, *Drusus medianus* i *Cupido alcetas*. Međutim, Izvođač će angažovati biologa da izvrši pregled lokacije za baznu liniju pre početka radova.

5.8. Naselja

Dionica prolazi kroz Podorašac, mješovito rijetko naseljeno područje sa gustinom naseljenosti od 101-200 stanovnika po km². Selo ima 638 stanovnika po popisu stanovništva iz 2013.godine.

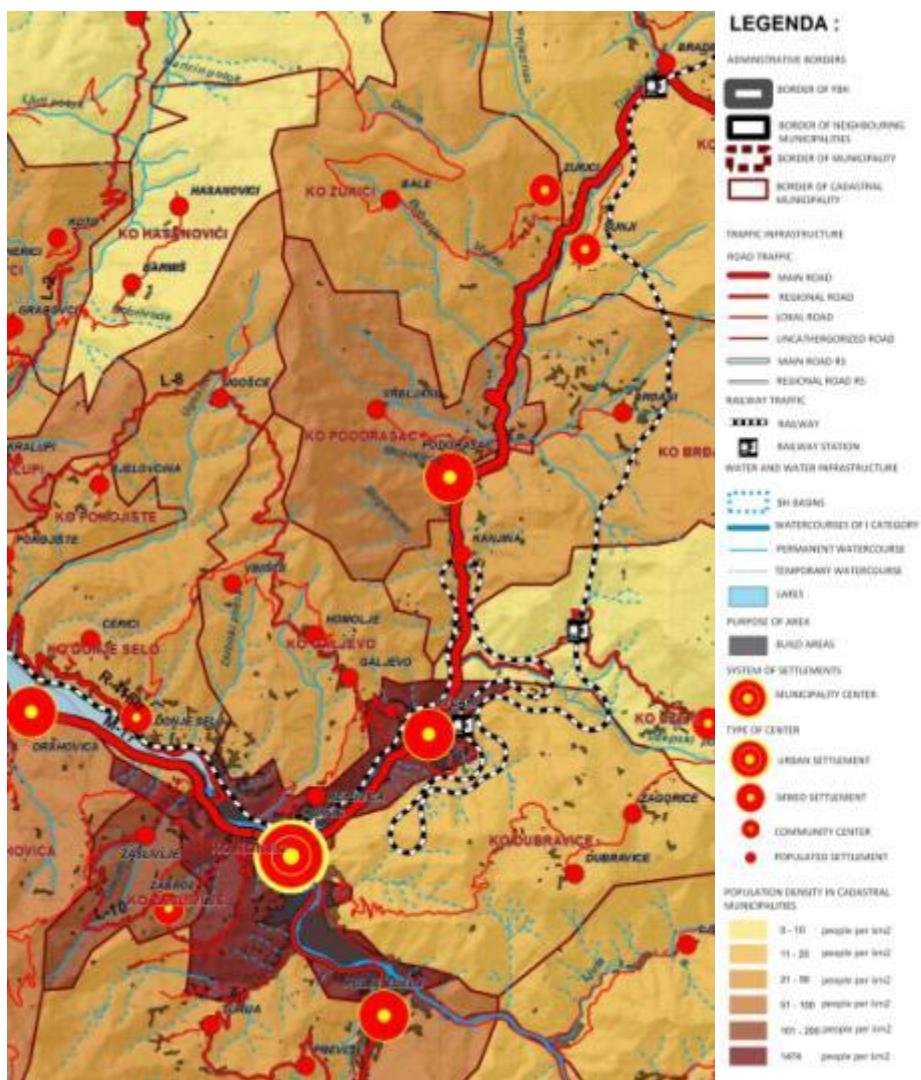
Podorašac je ruralni tip naselja sa prizemnim, jednospratnim i dvospatnim kućama. Komercijalne aktivnosti nisu prisutne u području rekonstrukcije ceste. One su skoncentrisane ili u centru naselja ili cca 1 km južno, niže uz M 17, u centru Konjica.

Osnovna škola se nalazi u centru naselja sa 101 učenikom u 2013.godini. Jedno dijete koje živi u blizini predmetnog projekta ide u ovu školu.

Većina stanovništva Podorašca radi Konjicu koji je i centar Općine.

Slika 10 prikazuje sistem naselja u posmatranom području, gdje je vidljivo da cijelo naselje gravitira centru Konjica koji se nalazi na M-17, a koja je najvažniji cestovni pravac. Tako, da je važnost rekonstrukcije crne tačke evidentna za lokalnu zajednicu.

Slika10: Sistem naselja u zoni projekta

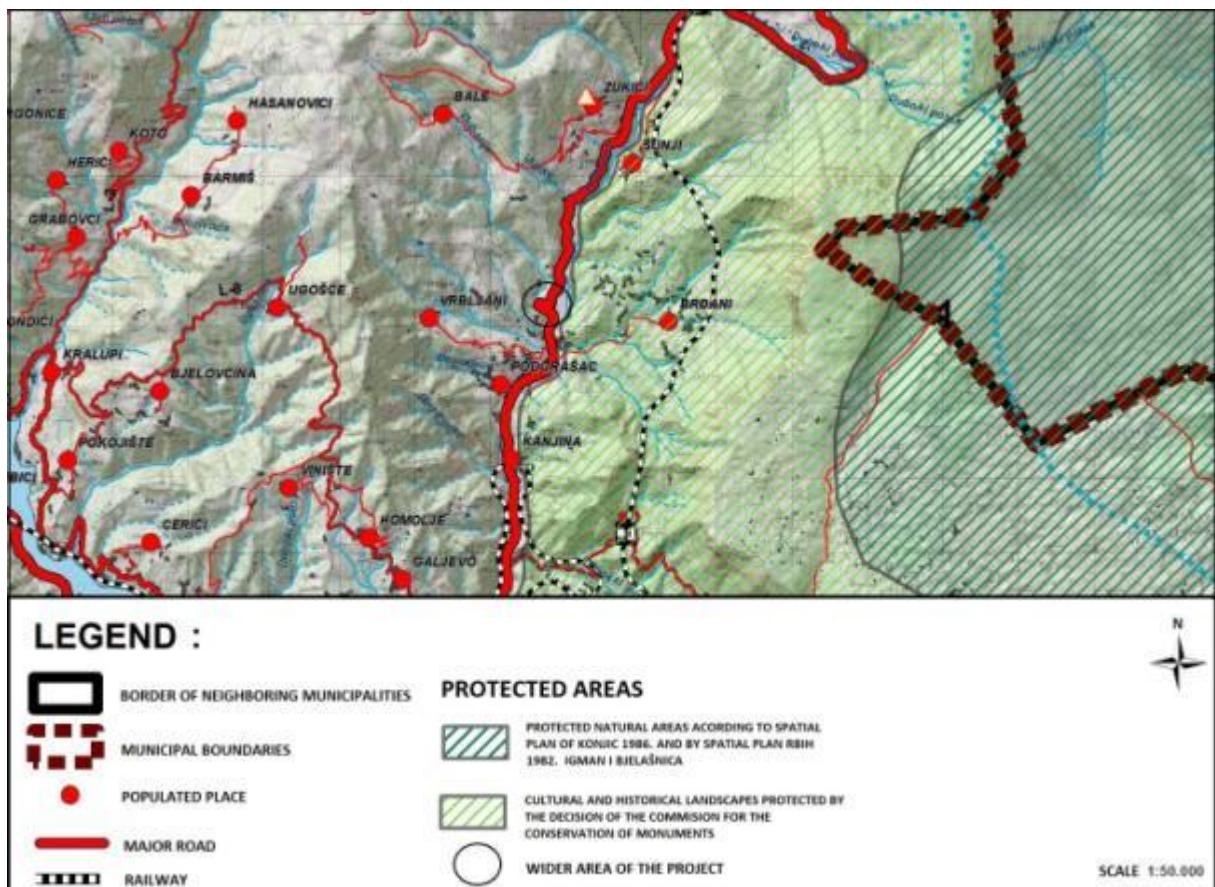

izvor: Izvod iz prostornog plana Općine Konjic

5.9. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Lokacija projekta ne nalazi se u zaštićenom području. Najbliže zaštićeno područje je kulturno-historijski pejzaž, proglašen odlukom Komisije za zaštitu spomenika, čija granica je bilzu gradilišta. Kako nema značajnih spomenika u blizini gradilišta, smatra se da neće biti nikakvih negativnih uticaja na ovom području. Pored ovoga, granica prirodne zaštićene zone Igman i Bjelašnica je smještena na udaljenosti 3km od gradilišta, utvrđeno Prostornim planom Općine Konjic i Prostornim planom RBIH iz 1982. Zbog udaljenosti od gradilišta neće biti nikakvih diretnih uticaja na zaštićeno područje.

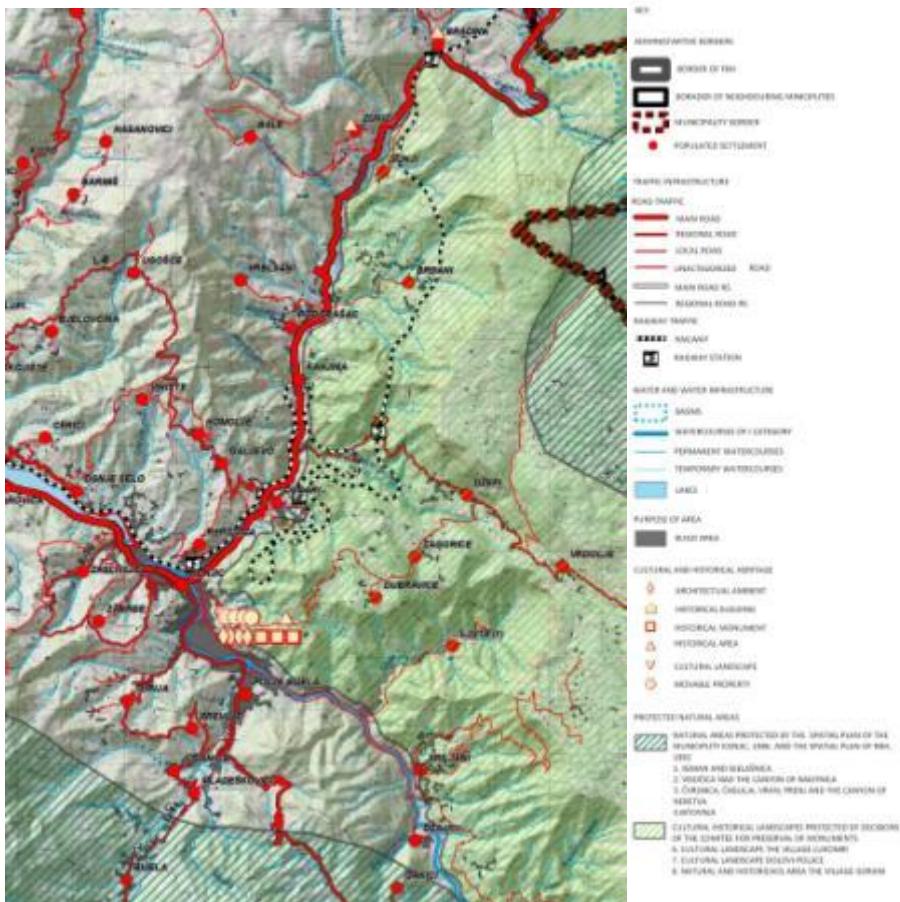
Slika 11: Pozicija predmetnog projekta u odnosu na zaštićeno kulturno-historijsko područje (Izvod iz prostornog plana općine Konjic 2013-2033.g.)

Izvor: Prostorni plan Općine Konjic 2013-2033.g, IPSA Institute, Sarajevo

5.10. Kulturno historijsko i prirodno nasljeđe

Iako se lokacija projekt ne nalazi u blizini zaštićenih područja, blizina granice Kulturnog krajolika Lukomir je neupitna, kao što se vidi na slici 11. Kako je granica Kulturnog krajolika Lukomir udaljena cca 100 m od lokacije projekta selo Lukomir je udaljeno oko 17 km. Nova arheološka nalazišta se ne očekuju za vrijeme izvođenja radova, planirani iskopi će biti na već ispitanoj trasi.

Slika 12: Lokacija kulturno-historijskog nasljeđa

Izvor: Izvod iz prostornog plana općine Konjic

6. OPIS MOGUĆIH UTICAJA ZA VRIJEME PRIPREMINIH RADOVA, IZVOĐENJA, KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

6.1. UTICAJ ZA VRIJEME PRIPREMINIH RADOVA

Društveno-ekonomski uticaj

Eksproprijacija i preseljenje: U skladu sa glavnim projektom (April 2014), neće biti eksproprijacije niti preseljenja. Predhodno je bilo predviđeno da je potrebno izuzeti dva javna zemljišta za potrebe proširenja krvina. Međutim izvršen je uvid u glavni projekat i utvrđeno da je projektant prekoračio potrebno proširenje u krvini na dva karakteristična profila. U konsultaciji sa Šefom projekta zaključeno je da se može izvršiti smanjenje obima poslova u skladu sa Smjernicama za projektovanje, izgradnju, održavanje i nadzor (Sarajevo/Banja Luka 2005) na karakterističnim profilima što će dovesti do izostanka eksproprijacije. Ovakav pristup je u skladu sa WB OP 4.12 o nedobrovoljnem preseljenju, koji propisuje izbjegavanje kao glavnu mjeru ublažavanja za eksproprijaciju i otkup zemljišta.

6.2. UTICAJ ZA VRIJME IZVOĐENJA RADOVA

Uticaj na kvalitet zraka

Izduvni gasovi – Mašine koje se koriste za vrijeme izvođenja radova i zastoji u prometu će dovesti do povećanja emisije izdovnih gasova kao što su SO₂, CO₂, CO, NO_x and Pb.

Generiranje prašine – najznačajniji polutanti su čvrste čestice (PM10 i PM2,5). Mogući izvori stvaranja prašine uključuju radove rušenja, aktivnosti pripreme gradilišta, rukovanje građevinskim materijalima kao što su šljunak, pijesak, asfalt, cement i sama gradnja.

Širenje zagađenja će zavisiti od vremenskih uslova (vjetar i taloženje). Uticaj prašine nije velik privremen je i ima lokalni karakter.

Uticaj na jačinu buke i vibracije

Emisije buke vjerojatno će se pojaviti tokom pripreme gradilišta. Mogući izvori buke su: aktivnosti na pripremi gradilišta kao što su izrezivanje postojećeg betona i frezanje asfalta, korištenje alata i opreme, montaža građevinskih materijala na gradilištu; istovaranje građevinskih materijala kao što su šljunak, pijesak, asfalt itd. i uopšte rad mašina za gradnju.

Uticaj na kvalitetu površinske vode

Moguća kontaminacija vode– Mogući izvori onečišćenja vode su: radovi rušenja, rukovanje s opasnim tvarima (npr. beton, asfalt, hemikalije i boje), neodgovarajuće rukovanje otpadom, oštećenje tekućeg i krutog materijala što može dovesti do propuštanja maziva i goriva (povećano zamućenje, unos masnoća i ulja), bojenje ograda mosta itd. Ovi uticaji mogu se izbjegći ako se pažljivo postupa po smjernicama iz ESMP-a, tako bi se izbjegao veliki negativan uticaj na vodu.

Uticaj na kvalitet zemljišta

- Zbijanje tla uslijed rada teških mašina (vozila i oprema za izvođenje radova),
- Nekontrolisano (odlaganje i upravljanje) i netretirano odlaganje odpada može biti najveći uzročnik onečišćenja

Utjecaj na biološke i prirodne resurse

Zagađenje rijeke Trešanice sa teškim metalima (gorivo i mazivo u slučaju izljevanja) može uticati na bioraznolikost na tom području

Uticaj na zaštićena područja

Predmetni projekat se ne nalazi na nekom zaštićenom području. Najbliža zaštićena zona je kulturni krajolik „selo Lukomir“, zaštićeno odlukom Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika, čija granica je cca 100 m od predmetnog projekta, ali kako nema specifičnih zaštićenih objekata blizu predmetne lokacije, zaključeno je da neće biti negativnih uticaja u ovom području.

Uticaj na vrijednost krajolika

Parcijalni uticaji na krajolik se mogu očekivati za vrijeme pripremnih i građevinskih radova uzrokovanih prisustvom ljudi i opreme. Ovi uticaji su privremeni i beznačajni.

Uticaj na sigurnost prometa i tok prometa

Prometne gužve i zastoje na cesti tokom izvođenja radova na projektu se očekuju na magistralnoj cesti M-17. Ovaj problem će biti značajan za vrijeme ljetnih mjeseci kada se pomet značajno poveća na M-17 koji je najvažniji koridor do mora. Za vrijeme cijelog perioda izvođenja radova planiran je dvosmerni saobraćaj tako da će se ovaj uticaj minimizirati.

Za vrijeme izvođenja radova očekuju se veće neravnine na terenu, uključujući iskope, nasipanja i privremene deponije materijala

Stanovništvo i uticaj sigurnosti

Blizina gradilišta: sigurnosni uticaji koji se mogu pojaviti zbog blizine gradilišta uključuju:

- Jačina buke koja može uticati na zdravlje stanovnika
- Nezakoniti ulazak na gradilišta lokalnim stanovništvom (djeca)
- Rekonstrukcija može takođe dovesti do usurpacije dijela zemljišta sa neadekvatnim tretiranjem otpada (slučajno izljevanje nekontrolisanog i netretiranog otpada, čvrstog otpada od radnika na gradilištu) to može biti štetno za lokalno stanovništvo.

Kao rezultat ograničenih građevinskih radova (rekonstrukcija i proširenje postojeće ceste) uticaj radnika na lokalno stanovništvo je minimalan. As a result of the limited scope of civil works (i.e., reconstruction and widening of existing road), the impact of workers' presence on local community is minor. Svi radnici će samo tokom dana biti prisutni na gradilištu.

Društveno ekonomski uticaj

Privremena eksproprijacija i štete na privatnim posjedima Do sada nije utvrđeno da će biti potrebno privremeno otkupiti privatno zemljište kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal. Očekuje se da zemlja u vlasništvu Investitora bude iskorištena za ovu svrhu. Ukoliko se naknadno utvrdi da je potrebno privremeno koristiti dio privatne zemlje, ovo će biti dogovoreno sa vlasnicima zemlje inaknada će biti dogovorena u skladu sa RPF i prije ulaska u posjed.

Rekonstrukcija može takođe dovesti do usurpacije dijela zemljišta sa neadekvatnim tretiranjem otpada (slučajno izljevanje nekontrolisanog i netretiranog otpada, čvrstog otpada od radnika na gradilištu) to može biti štetno za lokalno stanovništvo.

Ograničenje pristupa: uticaj koji se odnosi na ograničen pristup objektima stanovanja i malim neformalnim biznisima se očekuje kao privremen i povezan je sa radom teških mašina i odlaganjem otpada.

Uticaj na male neformalne biznise duž ceste, koji su predmet rekonstrukcije: Za vrijeme pregleda terena 12. Aprila, 2017, neformalni prodavači meda su registrovani duž

ceste koja je predmet buduće rekonstrukcije, prikazano na slici 14⁴. Dva prodavača meda koji su za vrijeme obilaska bili na licu mjesta su anketirani i prikupljene su sljedeće informacije.:

- 2-6 prodavača prodaju svoje proizvode periodično tokom godine.
- Po njihovom mišljenju nove lokacije neće uticati na njihov prihod jer to neće dovesti do poremećaja u njihovom poslu.
- projekat predviđa proširenje i asfaltiranje prostora koja se koisti za prodaju, što daje prodavačima sigurnije uslove za rad.

Nova radna mjesta i uticaji na lokalne firme (pozitivan): Očekuje se da će se stvoriti nove poslovne prilike za lokalne firme kao što su prijevoznici, dobavljači i druge uslužne usluge. Očekuje se da će Projekt imati pozitivne uticaje na lokalne mogućnosti zapošljavanja s otvaranjem novih radnih mjesta tokom izgradnje cesta. Ovaj se uticaj smatra kratkoročnim i malim.

Uticaj na susjedne parcele: Postojeći drenažni kanal ide granicom privatne parcele (parcela broj 29) u dužini od cca 4 m. Drenažni kanal je izgrađen 1983/1984⁵ kao dio rekonstrukcije predmetne dionice ceste za potrebe odvodnje površinskih voda u obližnji potok pri tome ne uzrokujući nikakve probleme okolnim privatnim zemljištima. U sklopu redovnog održavanja kanal je betoniran 2014.godine radi poboljšanja odvodnje. Rekonstrukcija M17 Tarčin- Konjic (Podorašac) predviđa takođe i rekonstrukciju betonskog kanala. Vlasnik privatne zemlje koja je u blizini drenažnog kanala će biti obavješten prije početka radova (npr. obimu, dužini radova uticaju..) kako bi se minimiziralo remećenje.

⁴ Zbog neformalne prodaje meda, prodavači nisu željeli da se fotografiraju

⁵ Tačan datum gradnje drenažnog kanala i podaci o zemljištu nakojem je izgrađen nisu mogli biti pronađeni. Dokumenti su izgorili ili u zgradi republičkog fonda za puteve 1993 ili Arhivu Bosne i Hercegovine 2014.

Slika 13: Lokacija drenažnog kanala

Izvor: Ceste FBH

Uticaj na životne uvjete u lokalnim zajednicama

- povećanje buke,
- Prekidi u odvijanju saobraćaja,
- odlaganje građevinskog otpada,
- kratkoročni prekidi u opskrbi vodom i električnom energijom, telefonskim i internetskim vezama, skupljanju otpada, redovnom javnom prijevozu, isporuci pošte.
- Potencijalnu opasnost predstavlja blizina gradilišta. lokalne firme mogu biti pogodjene uslijed kasnih isporuka dobara i proizvoda. Uticaj je kratkoročan i nizak zbog kratkog vremena izvođenja radova.

Uticaj na lokalni promet: Lokalni promet će se povećati (uključujući teška vozila i kamione) ili ograničenjem brzine i preusmjeravanjem prometa, što će dovesti do zastoja i ograničenja pristupa.

6.3. UTICAJ ZA VRIJEME KORIŠTENJA I ODRŽAVANJA

Kako cesta već postoji, ne očekuje se novi negativan uticaj na okoliš, niti pogoršanja potojećih negativnih uticaja za vrijeme korištenja i održavanja. Očekuje se značajno poboljšanje okolišni i socijalni uticaj što je detaljno objašnjeno u sljedećem odjeljku.

Uticaj na promet: U skladu sa Tabelom 1: Prognoza prometa za M17, dionica Tarčin-Konjic, očekuje se povećanje vozila za vrijeme prve faze korištenja, a povećanje brzine se očekuje zbog dogradnje treće trake.

6.4. POZITIVNI UTICAJI

Provedba projekta će imati pozitivne uticaje na kvalitetu života lokalne zajednice. Postoji nekoliko mogućnosti koje su otkrivene u projektu:

- Efikasniji i sigurniji sistem prometa, smanjenjem vremena putovanja, smanjenje broja nezgoda, manji troškovi održavanja i upravljanja.
- Poboljšanje cestovne infrastructure i povezivanje lokalne zajednice sa zdravstvenim, kulturnim i obrazovnim centrom
- Razvijanje cestovne infrastrukture sa poboljšanjem uslova za priključenje;
- Koristi za vozače i korisnike javnog prevoza poboljšanjem prometne povezanosti i povećanjem kapaciteta;
- Povećanje brzine putovanja i uslova putovanja;
- Direktno zapošljavanje i velike mogućnosti za razne servise u skladu sa Smjernicama nabavki IBRD i EIB zajma, tender će biti međunarodnog karaktera i s toga se ne može predvidjeti ko će dobiti posao, ali dosadašnja praksa u građenju govori da se očekuje angažovanje domaćeg izvođača
- Poboljšanje uslova života u potpunosti (lakši pristup važnim institucijama: zdravstvenim, obrazovnim, poslovnim itd.)
-

6.5. MJERE POBOLJŠANJA

Tabela 2: Mjere poboljšanja

Uticaj	Poboljšanja koja će se postići	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost	
		Operativni	Implementacija	Operativni	Implementacija
▪ Promet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bolji protok prometa; ▪ Smanjenje vremena putovanja i troškova rekonstrukcijom raskrsnice; ▪ Poboljšanje stanje ceste i sigurnosti prometa; 	-	-	Izvođač	JP Ceste FBiH
▪ Socio-ekonomski	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nove poslove i poslovne mogućnosti za lokalne građevinske radnike i firme, ▪ Poboljšanje lokalne komunikacije prema centru Konjica, Mostaru, Sarajevu i luci Ploče ▪ Poboljšanje komunikacije Sarajevu, Mostaru i luci Ploče 	-	-	Izvođač	JP Ceste FBiH
▪ Vizuelna estetika I krajolik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšanje vizualnih aspekata okolnog područja.sadnjom i ponovnim ozelenjavanjem vrstama biljaka koje mogu rasti na ovom području 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	JP Ceste FBiH

7. MJERE UBLAŽAVANJA

Svrha ovog ESMP je utvrđivanje mjera ublažavanja povezanih s uticajima na okoliš koje su identificirane za ovu projektnu aktivnost. Mjere ublažavanja uključene su u ovaj odjel i sažete u Tabeli 3. Ovo poglavlje uključuje i opće odredbe i mjere ublažavanja koje će angažirani izvođač za rekonstrukciju morati poštivati i/ili obavljati. Zahtjevi koje Izvođač treba slijediti, osim odredbi ESMP, bit će navedeni u nizu planskih dokumenata (planova) koji će izraditi izvođač prije početka radova. Razvoj takvih dokumenata omogućit će prilagodbu mjera ESMP na temelju potencijalnih novih saznanja na licu mjesta, kao rezultat javnih konsultacija ili izradom baznih mjerena.

U sklopu Tenderske dokumentacije (TD) za izvođača, JP Ceste FBH će zahtijevati da Izvođač podnese plan organizacije gradilišta (CSOP), koji će naznačiti određene zahtjeve, kako za dovršenje radova tako i za provedbu mjera ublažavanja.

CSOP se sastoji od slijedećih elemenata:

- (i) Opis pripremnih radova i opis organizacije lokacije tokom i nakon izgradnje (projekt pristupnih cesta, gradilišnih cesta, manipulativnih i parkirnih mjesta, raspored instalacija, projektiranje i organizacija privremenih građevinskih objekata, sanacija terena po završetku radova). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ (predmjer radova).
- (ii) Tehnološka shema (mjesto i rad skladišta i odlagališta materijala, mjesto održavanja mehanizacije, odlagališta za posebne vrste otpada, skladištenje opasnih i štetnih tvari). Ovaj dio CSOP-a mora sadržavati tehnički opis, proračun i grafičke priloge te BoQ (predmjer radova).
- (iii) Elaborat sigurnosti (Elaborat zaštite na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozija), koji će, prema odredbi ovog ESMP, uključiti Plan upravljanja u slučaju nesreća (MPCA); i
- (iv) Praktični plan provedbe ESMP i, između ostalog, detaljan Plan upravljanja otpadom (WMP).

Dodatni zahtjev za Izvođača, kako je predviđeno ovim ESMP, jest izraditi i podnijeti detaljan Plan upravljanja prometom (TMP) 30 dana prije početka radova (u skladu s Dodatkom 4. Upravljanje sigurnošću prometa na cestama OUOD -a). TMP također uključuje upravljanje prometom prema sezoni, naročito pokušavajući minimizirati učinke tokom ljetnih mjeseci u kojima je promet na ovom području izuzetno visok.

U okviru projekta, JP Ceste FBH je pripremilo je Okvir politike preseljenja (RPF) koji pojašnjava principe eksproprijacije/preseljenja zemljišta i naknade, organizacijskih aranžmana i postupaka planiranja akvizicije / preseljenja zemljišta. RPF služi kao vodič za pripremu RAP-a koji je potreban ukoliko na projektu postoji potreba za otkup zemljišta. Ovaj

pod projekt je uključen u Integrirani RAP, usaglašen i objavljen u martu 2016. U ovom pod projektu se ne očekuje eksproprijacija.

7.1. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI PRIJE POČETKA GRAĐEVINSKIH RADOVA

7.1.1. Izvođač

JP Ceste FBH će osigurati kroz ugovorne odredbe da se građevinska djelatnost obavlja bez opasnosti po zdravlje i sigurnost svih radnika i lokalne zajednice. Stoga će Izvođač planirati, koordinirati, nadzirati i pratiti poduzete aktivnosti kako bi učinkovito smanjili rizike koji se pojave tokom rada.

ESMP je sastavni dio TD (tenderske dokumentacije) i Ugovora za izvođenje radova. Izvođačeva obaveza je je uključiti provedbu mjera zaštite okoliša i socijalne zaštite u ukupne troškove.

Izvođač će morati dati kratku izjavu koja potvrđuje da:

- Su uvjeti ESMP procijenjeni i uključeni u cijenu ponude,
- Izvođač radova ima kvalificiranu i iskusnu osobu u Izvođačevom timu koja će biti odgovorna za ispunjenje zahtjeva zaštite okoliša i društvene odgovornosti ESMP.
- Izvođač će se pridržavati važećih zakona BiH i FBiH, EU standarda i zahtjeva Svjetske banke, uključujući relevantne operativne politike, ovog ESMP, OUOD-a i Smjernica za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost, gdje je to primjenjivo.

Sljedeći ugovorni uvjeti primjenjuju se na Izvođače radova koji su zaposleni od strane JP Ceste FBH:

- Izvođač će morati pripremiti CSOP specifičan za određenu lokaciju u skladu sa zahtjevima ovog ESMP. Prije dostavljanja ugovora i potpisivanja, svi dostavljeni CSOP-ovi će službeno pregledati JP Ceste FBH.
- Izvođač će dostaviti službena pisana izvješća JP Ceste FBH u skladu sa zahtjevima iz PUOD koji je dio ovog dokumenta;
- JP Ceste FBH je odgovorno za upoznavanje svih Izvođača radova, podugovarača i osoblja koje rade na Projektu na sadržaju i odredbama ovog ESMP i svim kaznama koje proizlaze iz neusklađenosti s njima;
- Izvođač je odgovoran za obavještavanje JP Cesta FBH odmah nakon primitka bilo kakvih žalbi ili pritužbi, kao i odmah nakon utvrđivanja i provedbe svih korektivnih radnji. Izvođač će obavijestiti podnositelja žalbe o mehanizmu za rješavanje pritužbi. Sve pritužbe će biti registrirane u Centralnom odjelu za povratne informacije (CFD) i prijavljene u Centralni registar pritužbi. Izvođač će popuniti obrasce za podnošenje pritužbe navedene u Dodatku 2. ove ESMP na redovnoj osnovi, u mjesecnim razmacima, dostaviti će mjesecna izvješća izvođaču.

Izvođač će mjesечно dostavljati izvješaje o upravljanju i praćenju radnih uvjeta direktnih i indirektnih radnika na gradilištu i osigurati postojanje sistema za praćenje usklađenosti s radnim, zdravstvenim i sigurnosnim standardima.

Izvođač mora:

- osigurati da svi radnici moraju biti u skladu sa svim državnim / federalnim zakonima o radu i zdravlju i sigurnosti, kao i svim drugim relevantnim standardima, uključujući smjernice EHS. Svjetske banke i bit će odgovoran ako ih ne zadovolji,
- će biti odgovoran za sve aktivnosti poduzete od njegovih kooperanata,
- održavat će redovitu učinkovitu dvosmjernu komunikaciju sa svim zaposlenicima, razmjenjivati informacije i pomagati odmah u rješavanju nepredviđenih problema.
- razmjenjivati informacije i zahtijevati sve planove podizvođača koji se bave povezani s njihovim radnim aktivnostima.

Predložene mjere ublažavanja mjera će biti dodane u tenderskoj dokumentaciji i u ugovor sa Izvođačem. ESMP je sastavni dio programa rada i kao takav će biti dostavljen Izvođaču.

7.2. MJERE UBLAŽAVANJA U FAZI IZGRADNJE

7.2.1. Upravljanje okolišem

Tokom faze izgradnje, Izvođač će dodijeliti odgovornost nadgledanja svakodnevne usklađenosti s ESMP vodećim inženjerom.

Izvođač će biti odgovoran za provedbu svih mjera uključenih u ESMP za sve aktivnosti poduzete u smislu ugovora o izgradnji (uključujući rad podizvođača).

Usklađenost izvođača s opremom ESMP procjenjivat će Nadzorni inženjer imenovan od strane JP Ceste FBiH, u skladu sa Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju FBiH (Službeni glasnik FBiH, broj 48 / 09, 75/09 i 93/12).

Pregled usklađenosti dostavit će Izvođač JP Cestama FBH. O neusklađenostima, incidentima i odstupanjima od ESMP bit će obaviješteni JP Cesta FBH ili nadzorni inženjer, što je prije moguće, u roku od 24 sata od trenutka nastanka, pri čemu će JP Cesta FBiH reagirati na pojavu čim prije i primijeniti korektivne mjere s rokom za njihovo poduzimanje.

Sve mjere ublažavanja navedene su u Tabeli 3. Plan upravljanja okolišnim i socijalnim uticajima.

7.2.2. Zdravlje i sigurnost

Radovi na rekonstrukciji mogu predstavljati zdravstvene i sigurnosne rizike za građevinske radnike i posjetitelje gradilišta. Korisnici cesta i građevinski radnici bit će izloženi riziku: biofizikalni faktori rizika za zdravlje (npr. buka, prašina, hemikalije, građevinski materijal, kruti

otpad, otpadne vode, prenosne bolesti i sl.), i (ii) prometne nesreće uslijed građevinskog prometa teških mašina tokom izgradnje.

Stoga je Izvođač dužan:

- osigurati da samo ispravno obučeni / licencirani ljudi rade sa teškim mašinama,
- provesti odgovarajuće sigurnosne standarde za sve radnike i posjetitelje lokacije, koji ne bi smjeli biti niži od onih utvrđenih međunarodnim standardima, uz pridržavanje nacionalnih standarda FBiH,
- osigurati osnovne sigurnosne značajke za posjetitelje, kao što su znakovi upozorenja za zaštitu i zabranu pristupa nesigurnim područjima ili obavezu svakog posjetitelja da nosi kacigu prije ulaska u gradilište,
- osigurati radnicima sigurnu i zdravu radnu okolinu, uzimajući u obzir prisutne rizike u svojoj posebnoj aktivnosti sanacije cesta i specifičnim vrstama opasnosti na radnim područjima,
- osigurati ličnu zaštitnu opremu (PPE) za radnike, kao što su sigurnosne čizme, kacige, maske, rukavice, zaštitne odjeće, zaštitne naočale, zaštitne naočale s cijelo lica i zaštitu ušiju. Održavanje PPE pravilnim čišćenjem prljave opreme i zamjenom oštećenih sa novom.
- sigurnosne procedure uključuju pružanje informacija, obuku i zaštitnu odjeću radnicima uključenim u opasne operacije i pravilno obavljanje njihovog posla.
- Imenovanje voditelja za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost kako bi se brinuli za zdravlje i sigurnost radnika.

7.2.2.1. Mjere sigurnosti

Izvođač bi trebao osigurati da se svi mogući rizici tokom rada eliminiraju ili svedu na minimum. Kako bi se spriječila mogućnost nesreća na većim nivoima, potrebno je planirati i razviti mjere za smanjenje štetnih utjecaja. Dužnost Izvođača je stvoriti Plan upravljanja u slučaju nesreće (MPCA).

MPCA treba uključiti organizacijsku strukturu, odgovornosti, postupke, komunikaciju, obuku, sredstva i druge mjere potrebne za pružanje odgovarajuće reakcije Izvođača u slučaju nesreća koje bi mogle nastati tokom projekta. Najvažnije stavke MPCA su sljedeće:

- Identificiranje potencijalnih opasnosti i nesreće velikih razmjera,
- opće procedure za sve izvanredne situacije i nesreće koje se mogu pojaviti tokom Projekta zbog prirodnih nepogoda, nedostataka u opremi uslijed ljudskih pogrešaka,
- opis preventivnih mjera protiv nezgoda,
- osposobljavanje radnika za njihove uloge i odgovornosti prilikom nezgode,
- određivanje odgovorne osobe na licu mjesta,

- hitne postupke komunikacije,
- informacije i kontakte važnih lokalnih vlasti i hitnih službi,
- Interno i eksterno uzbunjivanje,
- planove reagovanja za određene vrste opasnosti, primjerice medicinsku pomoć, požar itd.

MPCA treba obuhvatiti:

- Plan reagovanja u slučaju izljevanja,
- Pripravnost u hitnim slučajevima,
- Plan reagovanja u akcidentnim situacijama.

Izvođač je također obavezan da:

- Izvođač bi trebao osigurati prijenosne toalete na gradilištima, ako oko 25 ljudi radi cijeli dan mjesec dana. Mjesto prijenosnih objekata mora biti najmanje 6 m od odvodnog sistema i površinskih voda. Ovi prijenosni toaleti trebaju se čistiti jedanput dnevno, a svu kanalizaciju treba napumpati iz spremnika za prikupljanje jednom dnevno i treba ih dovesti do uobičajenog septičkog spremnika za daljnje postupanje.
- Izvođač bi trebao osigurati građevinskim radnicima na svim gradilištima flaširane vode za piće.

7.2.2.2. Prva pomoć

Izvođač će:

- Osigurati da su objekti koji pružaju zdravstvenu zaštitu i prvu pomoć lako dostupni. Prikadno opremljene stanice prve pomoći moraju biti lako dostupne na čitavom radnom području,
- dokumentirati i prijavljivati nezgode, bolesti i nezgode na radnom mjestu,
- spriječiti nezgode, ozljede i bolesti koje potječu iz, u svezi s ili nastaju tokom rada, što je moguće više moguće smanjiti mogući uzrok opasnosti na način koji je u skladu s dobrom međunarodnom praksom;
- utvrditi potencijalne opasnosti za radove, posebno one koji bi mogli predstavljati prijetnju po životu i pružiti potrebne preventivne i zaštitne mjere;
- osigurati da se vozači gradilišta strogo pridržavaju pravila vožnje;
- osigurati odgovarajuću rasvjetu uz cestu.

7.2.3. Promet i sigurnost prometa na cestama

Izvođač radova će obezbjediti sigurno odvijanje prometa za vrijeme izvođenja radova.

Izvođač će izraditi CSOP koji uključuje pripremu i organizaciju gradilišta tokom i nakon izgradnje, uključujući ceste na gradilištu, tj. Plan upravljanja prometom (TMP). Promet na gradilištu treba regulisati na isti način kao i na javnim cestama.

Izvođač je dužan:

- pripremiti i dostaviti TMP JP Ceste FBH na odobrenje, najkasnije 30 dana nakon početka radova na bilo kojoj komponenti projekta uključenoj u preusmjeravanje i upravljanje prometom.
- U svrhu neprekinutog kretanja prometa tokom rekonstrukcije most, uključiti u TMP sljedeće dijelove: detaljne crteže prometnih rješenja prikazom svih zaobilaznica, privremenih cesta, privremenih okretišta, neophodnih ograda, signalizacije / rasvjete, prometnih znakova itd.
- -Osigurati signalizaciju na magistralnoj cesti.
- -Instalirati i održavati informativnu tablu na svakoj važnoj raskrsnici, na cestama koje će se koristiti tokom rekonstrukcije na kojoj će jasno biti naznačeni sljedeće podaci na lokalnom jeziku:
 - lokacija: lokacija i naziv mjesta,
 - trajanje gradnje,
 - razdoblje predloženog obilaznog / alternativnog puta,
 - kartu predložene obilaznice,
 - ime i adresu za kontakt / telefonski broj odgovornog osoblja,
 - ime i kontakt / telefonski broj izvođača radova,
 - Iskrena ispruka zbog uzrokovanih neugodnosti.

Prema Zakonu o cestama FBH, član 77 propisuje da za svaku gradnju na javnoj cesti, za radove na redovnom održavanju ili na bilo koji drugi posao u prometu, mora se uspostaviti odgovarajuća privremena oznaka. Odnosno, promet se mora regulirati na način koji će garantirati sigurnost prometa s minimalnim poremećajima u prometu.

Odgovarajuća oznaka odredit će se na temelju Pravilnika o prometnim znakovima (Pravilnik o prometnim znakovima i znakovima na cestama, načinima obilježavanja i preprekama na cestama i znakovima koje bi ovlaštena osoba mogla dati sudionicima u prometu ("Službeni glasnik BiH", Br. 16/07) i u skladu sa Smjernicama za projektiranje, izgradnju, održavanje i nadzor nad cestama (Sarajevo / Banja Luka 2005).

TMP treba sadržavati pojedinosti o sljedećem:

- Plan gradnje po fazama,
- Početak i trajanje radova,

- Pregled postojećih uvjeta u blizini gradilišta,
- Utvrđivanje pogođenih područja,
- Mjere ublažavanja,
- Plan javnog prijevoza, na primjer, raspored, promjenu rasporeda, poremećaj i slično,
- Planove cirkulacije, uključujući zone ulaska i izlaza, trase za vuču materijala, okretaljke, parkirališta, zone međusobnog povezivanja s drugim prometnim cestama itd.
- Trase za pješake i vozila,
- Kontrola prometa za svaku očekivanu intervenciju, uključujući prikaz prepreka, staze, plan prometne signalizacije, znakove upozorenja itd.
- Zahtjevi za specijalna vozila, na primjer, npr. vangabaritna,
- Gradilišne ceste (pristup, rampe, utovar, istovar),
- Priključne ceste za opskrbu vozila i skladištenje materijala,
- Očekivanu interakciju pješaka i vozila,
- Ulogu i odgovornosti osoba na gradilištu u vezi s upravljanjem prometom,
- Upute o postupcima kontrole prometa, uključujući hitne situacije.

TMP bi također trebao sadržavati odgovarajuću komunikaciju s sanovništvom koje je pogođeno radovima o prometu i pravovremenom informiranju o promjenama u odvijanju prometa / blokade ceste.

TMP treba redovito pratiti (odgovornost nadzornog inženjera) i revidirati kako bi se osigurala učinkovita primjena i uzeti u obzir sve promjene na gradilištu. Svi radnici na gradilištu trebali bi se upoznati s TMP-om.

7.2.4. Sigurnost gradilišta

Izvođač će osigurati gradilište. Građevinsko zemljište mora biti popraćeno tablom s podacima o radovima i sudionicima u gradnji (ime investitora, ime izvođača, ime projektanta, ime i vrsta gradnje, početak i završetak radova). Ove mjere su neophodne kako bi Izvođač mogao osigurati sigurnost gradilišta i zabraniti ulazak od neovlaštenih osoba.

Elaborat o sigurnosti na radu i Elaborat o zaštiti od požara i eksplozije treba uključivati detaljne mjere sigurnosti na gradilištu kako bi se osigurala sigurnost mesta i uklonili mogući rizici i štetni utjecaji na zaposlenike i neovlaštene osobe.

U cilju obezbjeđenje radova na gradilištu, svi mali neformalni biznisi, opisani u odjelu 6.2 moraće biti dislocirani na alternativne lokacije prikazane na slici 17. (okvirno 10 dana) Tri lokacije koje su prikladne za prodaju meda, a iste su dogovorene sa prodavcima meda nalaze se u neposrednoj blizini postojećih lokacija (prikazano na slici 14).

Slika 14:Lokacije neformalne prodaje meda i alternativne lokacije

Izvor: Ceste FBiH

7.2.5. Otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomski premještaj

Do sada nije utvrđeno da će biti potrebno privremeno otkupiti privatno zemljište kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal. Međutim, ako privremeno izuzimanje privatne zemlje bude neophodno za vrijeme izvođenja radova, isto će biti provedeno u skladu sa RPF prije ulaska u posjed. Izvođač je odgovoran za radove.

7.3. MJERE UBLAŽAVANJA U OPERATIVNOJ FAZI

Potrebno je da JP Ceste FBH izvrši upute navedene u Tablici 6. Plan upravljanja okolišnim i društvenim uticajima u operativnoj fazi.

7.4. SAŽETAK MJERA UBLAŽAVANJA UTICAJA

Tabela 3: Plan upravljanja okolišem i socijalnim aspektima (ESMP)

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
FAZA PRIJE IZGRADNJE						
▪ Ograničenje pristupa.	▪ Izrada TMP.	Uključeno u ponudu	Interni resursi	Izvođač radova	JP Ceste FBiH	
▪ Uticaji na životne uvjete.	▪ Informisanje lokalnih zajednica o obimu i trajanju radova prije početka građevinskih radova, putem lokalnih novina, oglasnih ploča općine i web stranice kao i preko web stranice JP Ceste, čim se ugovor potpiše	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	
▪ Usklađenost sa nacionalnim zakonodavstvom	▪ Pribavljanje svih potrebnih dozvola za implementaciju projekta.	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH + Projektant	Tijelo koje izdaje dozvole i saglasnosti	
▪ Stvaranje radnih mesta I uticaji na lokalno poslovanje	▪ Unaprijed obavijestiti javnost o građevinskim radovima, kako bi se omogućilo privrednicima i radnicima u toj oblasti da se pripreme za potražnju na tržištu putem lokalnih novina, oglasne ploče i internet stranice općine kao i preko web stranice JP Ceste odmah po potpisivanju ugovora	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	Izvođač radova + JP Ceste FBiH	Primjenjuje se ako je Izvođaču potrebna dodatna radna snaga

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
FAZA IZGRADNJE						
▪ Ograničenja upotrebe zemljišta i štete na privatnim posjedima i u poslovanju.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izbjegavati privatno vlasništvo gdje je god to moguće; ▪ Izvođač je organizirati gradilište u saradnji i uz saglasnost Općine Konjic; ▪ U slučaju da se ne može izbeći povremeno korištenje zemljišta, pogođenim vlasnicima/ korisnicima će biti obezbeđena naknada (primjena RPF-a o RAP-a), kao i naknada za nemogućnosti daljeg predviđenog korištenja zemljišta 	Interni resursi	Interni resursi	Izvođač radova + JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	
▪ Ograničenje pristupa.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija zahtjeva za osiguranje blagovremenih informacija građanima o budućim građevinskim radovima, očekivanom trajanju radova, alternativnim putevima itd, preko lokalnih novena, oglasne table u općini i web-stranici JP ceste FBiH, odmah po potpisivanju ugovora ▪ Osiguranje sigurnog i neprekinutog prilaza stanovnicima u blizini gradilišta za vrijeme izvođenja radova, ▪ U slučaju da nije moguće izbjegići ograničenje pristupa, vlasnik će biti blagovremeno informisan. Trajanje ograničenja će se dogovoriti s vlasnicima parcela. Biće plaćenje naknade u skladu s odredBma RPF-a ▪ Implementacija f TMP-a. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	JP Ceste FBiH određuje Nadzorno tijelo
▪ Uticaj na male neformalne poslovne aktivnosti	▪ Privremeno izmještanje malih neformalnih poslovnih aktivnosti za vrijeme izvođenja građevinskih radova na obližnje lokacije, prema dogovoru s	Uključeno u građevinske	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorno tijelo*	JP Ceste FBiH određuje Nadzorno

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	vlasnicima	radove				tijelo
▪ Uticaji na životne uvjete lokalnog stanovništva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pružanje blagovremenih informacija građanima o bilo kakvim smetnjama i neugodnostima; putem informativne brošure na gradilištu, lokalnih novina, oglašne ploče I internet stranice općine, kao i preko internet stranice JP Ceste, odmah po potpisivanju ugovora. ▪ Implementacija TMP-a; ▪ Implementacija CSOP-a; ▪ Implementacija ESMP odredbi. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	JP Ceste FBiH (pružanje informacija građanima) + Izvođač radova (praćenje odredbi TMP, CSOP, ESMP	Nadzorno tijelo*	
▪ Uticaji na lokalni saobraćaj <ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške mašine i kamione, ▪ korištenje samo jedne trake što dovodi do zastoja ograničenja pristupa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija TMP-a; ▪ Uvođenje odgovarajuće signalizacije i znakova upozorenja; ▪ Prilagođavanje radnog vremena veličini saobraćaja, npr. Izbjegavanje transporta u vršnim satima; ▪ Sistem upravljanja saobraćajem I obuka osoblja, specijalno za pristup gradilištu I okolni teški saobraćaj; ▪ Osiguranje sigurnih prolaza I prelaza za pješake, tako gdje su pješaci tokovi u koliziji 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač	Nadzorno tijelo*	U saradnji s nadležnim MUP-om
▪ Privremeno zauzimanje parcela u privatnom ili javnom vlasništvu u slučaju nepredviđenih događaja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izbjegavanje privremenog zauzimanja parcela u privatnom vlasništvu ▪ U slučaju da izbjegavanje nije moguće, minimizirati površinu koja se koristi, uticaje na vegetaciju I implementacija odredbi RPF-a I RAP-a za privremeno 	Interni resursi	Interni resursi	JP Ceste FBiH	JP Ceste FBiH	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	zauzimanje					
▪ Emisije u zrak: -izduvni gasovi -prašina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visokokvalitetna fosilna goriva (sa niskim procentom sumpora i olova) moraju se koristiti za građevinske mašine i opremu; ▪ Sve mašine i vozila koja se koriste za izgradnju / rekonstrukciju / rehabilitaciju moraju imati upotreбne dozvole; ▪ Vozila se moraju redovno održavati; ▪ Potrebno je koristiti opremu sa ugrađenim filterima za smanjenje emisije čađi; ▪ Kada nisu u upotrebi, oprema i mašine se moraju ugasiti; ▪ Maksimalna brzina vozila na neasfaltiranom putu treba biti ograničena na 20 km/h; ▪ Gradilište se mora polijevati vodom da se sprijeчи pojava prašine (u područjima sa suhim tlom gdje radovi proizvode prašinu) ▪ Pjesak i šljunak moraju biti transportovani pokrivenim kamionima. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
▪ Povećan nivo buke i vibracija: - emisija buke i smetnje izazvane bukom; - vibracije	<p>Ograničavanje izvođenja radova samo na dnevne termine (dan 06:00 do 22:00, noć: 22:00 do 06:00)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke, mora se ograničiti istovremena upotreba mašina koje proizvode vuku iznad 70 dB; ▪ U slučaju pritužbi lokalnog stanovništva zbog buke mora 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
	<p>se manjiti broj kamiona koji dnevno dolaze na gradilište</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sve mašine i vozila koji se koriste za izgradnju / rekonstrukciju / rehabilitaciju moraju imati upotrebljive dozvole; ▪ Oprema i mašine koji se ne koriste moraju biti ugašeni; Maksimalna brzina vozila na neasfaltiranom putu treba biti ograničena na 20 km/h; 					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emisije u vodu: - moguća kontaminacija površinskih voda 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitoring kvaliteta vode; ▪ Odgovarajuće odlaganje otpada i odvajanje opasnog otpada, kao i angažovanje ovlaštenih kompanija za konačno odlaganje otpada; ▪ Moraju se koristiti sistemi za sakupljanje ulja i goriva, kako bi se sprječilo curenje; ▪ Radi prevencije curenja, vozila i mašine moraju se redovno održavati 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Degradacija tla i emisije u tlo: - erozija tla - kontaminacija tla uljem, gorivom i drugim opasnim materijalima 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neophodna je kontrola izvođenja zemljanih radova radi sprječavanja ugrožavanja stabilnosti terena; ▪ Pravilno odlaganje otpada, odvajanje opasnog otpada, angažovanje ovlaštenih kompanija za konačno zbrinjavanje otpada; ▪ Sistemi za prikupljanje ulja i goriva, radi sprječavanja curenje 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Narušavanje estetske vrijednosti pjezaža zbog organizacije gradilišta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Za potrebe gradilišta može se koristiti samo površina namijenjena za ove svrhe: druge površine nisu na raspolaganju, npr. Za skladištenje materijala, parkiranje mašina u smislu negativnog uticaja na tlo 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
▪ Neadekvatna organizacija saobraćaja za vrijeme izvođenja radova: - Zagušenja saobraćaja i zastoji na pojedinim dionicama ;	▪ Implementacija EMP-a koji uključuje: - Izradu i implementaciju TMP-a, - Postavljanje odgovarajuće saobraćajne signalizacije	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	
▪ Neadekvatno postupanje s otpadom.	• Implementacija WMP, koja će osigurati okolišno ispravno prikupljanje otpada, njegovo skladištenje, transport i konačno zbrinjavanje, ili ponovnu upotrebu / reciklažu. • Nije dozvoljeno skriveno uklanjanje otpada na gradilištu, uključujući otvoreno spaljivanje otpada. • Otpad treba skladištiti u kratkom vremenskom periodu i treba ga ukloniti što prije. • Otpad treba prvenstveno reciklirati ili ponovo koristiti gdje je to moguće, a zatim konačno zbrinuti • Na gradilištu nije dozvoljeno spaljivanje otpada otvorenom vatrom • Otpad koji se ne može ponovo upotrijebiti treba predati ovlaštenoj kompaniji ili agentu • Lokacije za odlaganje građevinskog materijala određuje općina i sa njima treba upravljati na okolišno najefikasniji način.	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo*	+ lokalna kompanija za zbrinjavanje otpada
▪ Neadekvatna organizacija gradilišta .	▪ Implementacija odredbi CSOP-a	Uključeno u građevinske	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
		radove				
▪ Neadekvatna sigurnost radnika.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija mjera zaštite na radu: <ul style="list-style-type: none"> - Obezbijediti radnicima sigurno i zdravo radno okruženje, - Obezbijediti ličnu zaštitnu opremu, - Poštovati sigurnosne procedure, - Obezbjediti prenosive toalete, - Obezbjediti pitku vodu 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	
▪ Akcidentne situacije npr. izljevanje, curenje ulja, masti, gorina i sličnih opasnih materija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija MPCA, koja uključuje: <ul style="list-style-type: none"> - Plan za slučaj izljevanja, - Plan spremnosti za hitne slučajeve i reagovanje. ▪ Implementacija plana upravljanja vatrom i eksplozijom 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	
▪ Nabavka i transport materijala	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementacija CSOP-a kako bi se osiguralo da se materijali transportuju u pokrivenim vozilima kako bi se smanjili negativni uticaji na životnu sredinu i Plan upravljanja zaštitom na radu, kojim se osbezbeđuje da se ugrađuju materijali u skladu sa Predmjerom i predračunom. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

Kolovoz, 2018

Uticaj/problem	Mjere ublažavanja uticaja	Procjena troškova (US\$)		Institucionalna odgovornost		Komentari
		Operativno	Implementacija	Operativno	Implementacija	
POSTUPANJE S NALAZIŠTIMA U FAZI IZGRADNJE						
▪ Uticaji na kulturno-historijsko naslijeđe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ako se na gradilištu ili blizu njega otkrije arheološko ili neko drugo nalazište, neophodna je trenutna obustaviti radove i obavijestiti lokalne vlasti; ▪ Implementacija odredbi CSOP-a. 	Uključeno u građevinske radove	Uključeno u nadzor	Izvođač radova	Nadzorno tijelo *	U slučaju nalazišta koje spade u kulturno naslijeđe, radove nadzire ovlaštena institucija
FAZA KORIŠTENJA						
▪ Redovni događaji za vrijeme korištenja ceste	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno održavanje 	Uključeno u radove održavanja	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	
▪ Smanjenje sigurnosti na cesti zbog povećanja saobraćaja i brzine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno održavanje opreme i signalizacije na cesti 	Uključeno u radove održavanja	Interni resursi	Izvođač radova redovnog održavanja	JP Ceste FBiH	

* Nadzorno tijelo će biti Konsultant kojeg imenuje JP Ceste FBiH prema federalnom zakonodavstvu

8. PROGRAM MONITORINGA OKOLIŠA

Tabela ispod predstavlja plan monitoringa potreban za gradilište - napravljen u skladu sa mjerama za ublažavanje posljedica u svrhu izbjegavanja ili smanjenja negativnih uticaja.

Prije početka radova, u skladu sa zahtjevima ESMP-a, i minimalnim zahtjevima monitoringa, koji su opisani u daljem tekstu, bez ograničenja na ove zahtjeve, izvođač radova će pripremiti detaljnu listu mjera ublažavanja i parametara koji će se pratiti, te će pripremiti podatke specifičnih početnih mjerena na lokaciji, koji su predviđeni u programu monitoringa.

Plan monitoringa na gradilištu koriste Nadzorni inženjeri JP Ceste FBiH. Potpisane liste će biti proslijeđene JP Ceste FBiH, koji će biti odgovorni za monitoring/praćenje i izvještavanje o usklađenosti.

JP Ceste FBiH će voditi registar pritužbi, koji će sadržavati sve informacije o problemima ili pritužbama koje je primila zajednica ili druge zainteresovane strane. To će uključivati: vrstu pritužbe, vrijeme i radnje za njihovo rješavanje i ishod.

Tabela 4: Program monitoring okoliša i socijalnih pitanja

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Izvršenje	Operativno	Izvršenje	Operativno
FAZA PRIJE IZGRADNJE								
▪ Stvaranje radnih mesta i uticaj na lokalna preduzeća	▪ Broj zaposlenih osoba iz lokalnog stanovništva ▪ Pravovremeno informisanje lokalne zajednice	Šire područje izgradnje	Inspekcija	Prije izgradnje	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova	Izvođač radova
▪ Privremeno zauzimanje zemljišnih parcela u privatnom vlasništvu u cilju izgradnje pristupnih puteva i smještaja osoblja, mašina i materijala	▪ Implementacija RPF odredbi	Gradilište	Vizuelni pregled i inspekcije	Prije i za vrijeme izgradnje kad se ukaže potreba	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH
FAZA IZGRADNJE								
▪ Ograničenja pristupa.	▪ Osigurani alternativni prilazi, ▪ Uspostavljen TMP, ▪ Ako nije moguće izbjegći ograničenje pristupa, implementacija odredbi RPF-a	Gradilište	Vizuelni pregled	Nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično tokom izgradnje	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH
▪ Ograničenja upotrebe zemljišta i oštećenja privatne svojine (poljoprivredne parcele, linijski objekti, i ograde) zbog odlaganja	▪ Uspostavljen CSOP; ▪ Implementacija odredbi RPF-a postupcima naknade u slučaju povremene upotrebe zemljišta koje se nije moglo izbjegći, naknada će biti obezbijedena	Gradilište	Vizuelni pregled + Centralni registar pritužbi	Prije izgradnje i nasumično provjeravanje najmanje jednom sedmično	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH	Nadzorno tijelo + JP Ceste FBIH

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Izvršenje	Operativno	Izvršenje	Operativno
građevinskog otpada, kampova za radnike i parkiranja teških mašina	pogođenim vlasnicima / korisnicima ▪ Pritužbe			tokom izgradnje				
▪ Uticaji na lokalni saobraćaj (povećanje lokalnog saobraćaja, uključujući teške maštine i kamione, suženje puteva na samo jednu traku što uzrokuje zastoj u saobraćaju i ograničava pristup)	▪ Uspostavljen TMP ▪ Struktura saobraćaja, ▪ Pravovremene informacije građanima	Na gradilištu i u okolini	Vizuelni pregled i inspekcija	Nasumične provjere tokom sedmice	Uključeno u nadzor	Uključeno u nadzor	Nadzorno tijelo	Nadzorno tijelo
▪ Emisije u zrak: -izduvni gasovi -prašina	▪ Nivo prašine (količina taložnih čestica i lebdećih čestica) ▪ Emisije izduvnih gasova od vozila i opreme ▪ (SO2, NO2, dim i PM10)	Gradilište	Mjerni uređaji	Kao bazna mjerena prije radova, tokom izgradnje kada je to potrebno i po pritužbama građana	-	500 USD/mjerenje	Izvođač radova	Ovlašćena laboratorija
▪ Povećan nivo buke i vibracija: - nivo buke; - vibracije	▪ Nivo buke	U naseljenim mjestima u blizini gradilišta	Mjerni uređaji	Po nalogu nadzornog organa ili u slučaju pritužbi građana	-	500 USD /mjerenje	Izvođač radova + nadzor	Ovlašćena laboratorija
▪ Emisije u vodu: - moguća kontaminacija površinskih voda	▪ Analiza parametara kvaliteta površinskih voda: - Hemijska analiza (PH vrijednost, zamućenost, provodljivost, temperatura,	U vodotocima nizvodno blizu gradilišta	Standardna laboratorijska oprema i metode monitoringa	Kao bazna mjerena prije radova i po nalogu nadzornog	-	1000 USD /mjerenje	Izvođač radova + nadzor	Ovlašćena laboratorija

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Izvršenje	Operativno	Izvršenje	Operativno
	suspendirane čestice, COD, BOD, azotna jedinjenja) - Standardne bakteriološke analize		kvaliteta vode	organa ili po prigovoru građana				
▪ Zagađenje površinskih vodotoka	▪ Prisustvo uljnog filma u površinskim vodotocima	U vodi nizvodno blizu gradilišta (Rijeka Trešanica)	Vizuelni pregled + Standardna laboratorijska oprema i metode monitoringa kvaliteta vode	Po nalogu nadzornog organa ili po prigovoru građana	-	500 USD /mjerene	Izvođač radova + Nadzor	Ovlašćena laboratorija
▪ Emisije u vodu i tlo zbog nepravilnog rukovanja otpadom	▪ Uspostavljen CSOP, ▪ Uspostavljen WMP-- nastajanje i upravljanje otpadom	Gradilište	Vizuelni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Degradacija tla: - Erozija tla; - Iskop u pozajmištu;	▪ Implementacija CSOP-a, ▪ Implementacija WMP-a. ▪ Vraćanje pozajmišta u prethodno – zatećeno stanje	Gradilište	Vizuelni pregled	Redovno tokom izvođenja radova	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Uklanjanje vegetativnog pokrivača	▪ Broj i vrsta vegetacije i analiza vegetativnog pokrivača prije početka i nakon završetka izvođenja	Gradilište	Vizualni pregled i evidencija	Prije početka (osnova) i nakon	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova +	Izvođač radova

Kolovoza, 2018

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Izvršenje	Operativno	Izvršenje	Operativno
	radova			završetka izvođenja radova			nadzor	
▪ Degradacija bioloških i ekoloških resursa	▪ Svi iskopani rovovo dubine veće od 0.5m biće zakošeni ili imati evakuacijske kosine, pogodne za bijeg životinja. Svi rovovi će biti pregledani u smislu prisustva divljih životinja prije zartrpavanja	Gradilište	Vizuelni pregled	Početna mjerjenja i redovno za vrijeme izvođenja radova	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Upravljanje otpadom	▪ Implementacija CSOP i WMP	Gradilište	Vizuelni pregled, evidencija o odlaganju ili računi od deponija	Redovno tokom izgradnje, po potrebi. Evidencija i interni izvještaju o deponovanju vršiće se dnevno i mesečno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + Nadzor	Izvođač radova
▪ Akcidentne situacije, npr. prosipanje, curenje	▪ Implementacija EMP-a koja uključuje: - Plan za slučaj izljevanja, - Spremnost za hitne slučajeve i	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova

Potencijalni uticaj	Koji parameter se prati?	Gdje će se vršiti monitoring?	Kako će se vršiti monitoring?	Kada će se vršiti monitoring?	Procjena troškova (US\$)		Odgovornost	
					Izvršenje	Operativno	Izvršenje	Operativno
	- Plan postupanja							
▪ Nabava materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, saglasnosti za materijale i sl.)	Gradilište	Izvještaji	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Transport materijala	▪ Implementacija CSOP-a (porijeklo materijala, licence itd.)	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova
▪ Sigurnost radnika	Sprovođenje mjera zaštite na radu (zaštitna oprema, toaleti, voda za piće itd.) Implementacija Smjernica Svjetske banke za zdravlje i sigurnost na radu	Gradilište	Vizuelni pregled	Dnevno	Uključeno u izvođenje radova	Uključeno u izvođenje radova	Izvođač radova + nadzor	Izvođač radova

9. IMPLEMENTACIJA I IZVJEŠTAVANJE

9.1. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA

JP Ceste FBH je implementator projekta i odgovorno je za implementaciju i usklađenost projekta u skladu sa ESMP-om.

Javnost ima pravo da učestvuje direktno ili indirektno, uz mogućnost izražavanja svojih interesa i mišljenja u procesu donošenja odluka tokom svih projektnih aktivnosti.

Biće osigurana primjena svih utvrđenih mjera zaštite okoliša i društva kao i programa monitoringa okoliša. Izvođač radova će biti odgovoran za sprovođenje mjera za ublažavanje uticaja na okoliš tokom izgradnje. Izvođač će zapošljavati stručnjake za zaštitu okoliša, kako bi nadzirao sprovođenje odgovornosti Izvođača i biće u komunikaciji sa investitorom. JP Ceste FBiH će osnovati Komisiju za pritužbe, koja će zaprimiti sve pritužbe tokom provedbe Projekta u skladu sa mehanizmima za pritužbe propisanim u EMP i ESMF za Program modernizacije magistralnih cesta Federacije BiH. Osim toga, Jedinica za implementaciju projekta JP Ceste FBiH uključuje eksperte iz oblasti okoliša i Društvenih pitanja. Za vrijeme implementacije projekta Investitor će nadgledati usklađenost Izvođača sa odredbama ESMP-a.

Po završetku projekta, JP Ceste FBiH će biti zadužen za upravljanje i održavanje objekata. Redovno i blagovremeno praćenje vršiće se u skladu sa planom monitoringa.

9.2. PROCES IZVJEŠTAVANJA

9.2.1. Izvođač radova – JP Ceste FBiH

Izvođač radova će pripremiti Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostaviti ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom, u analognom i digitalnom obliku.)

Proces izvještavanja u slučaju neočekivanih situacija ili ugrožavanja okoliša i društva mora biti neposredan. Izvođač radova dužan je odmah obavijestiti JP Ceste FBiH i lokalnu zajednicu nakon što se neočekivan slučaj dogodio, putem telefona +387 33 250 370 ili putem e-mail adrese na internet stranici JP Ceste FBiH: <http://www.jpcfbih.ba/ba/kontakti/kontakti.shtml>.

Izvještaji izvođača radova JP Ceste FBiH treba da sadrže spisak i opis izvršenih aktivnosti, kao i preporuke i planirane buduće aktivnosti i mjere zaštite.

9.2.2. Nadzorni inžinjer – JP Ceste FBiH

Nadzorni inžinjer priprema Izvještaj o usklađenosti sa ESMP-om u obliku mjesecnog izvještaja o napretku i dostavlja ga JP Ceste FBiH na lokalnom jeziku (B/H/S i na engleskom), u analognom i digitalnom obliku.

9.2.3. JP Ceste FBiH – Svjetska banka

JP Ceste FBiH će pripremiti godišnje izvještaje o zdravlju i sigurnosti životne sredine (engl. Annual Environmental Health and Safety Reports (AEHS), uključujući indikatore monitoringa i izvještaje o implementaciji njihovih zahtjeva prema ESMP-u i dostaviti ih Svjetskoj banci na razmatranje.

U slučajevima nezgoda većih razmjera ili smrti na gradilištu, JP Ceste FBiH će odmah obavijestiti Svjetsku banku o tome.

10.JAVNA RASPRAVA I OBJAVA INFORMACIJA

10.1. JAVNA RASPRAVA

Javna rasprava na temu nacrtu ESMP-a je organizirana u Konjicu, nakon što su Svjetska banka i JP Ceste FBiH odobrile nacrt ESMP-a.

Nacrt ESMP-a je objavljen i dostupan javnosti na lokalnom jeziku na stranicama JP Ceste FBiH od 04.07.2018. godine. Javna rasprava je najavljena na web stranici JP Ceste FBiH 06.07.2018. i na web stranici Općine Konjic 10.07.2018., a u lokalnim novinama (Večernji List i Dnevni Avaz) najavljena je 07.07.2018. godine. Javnoj raspravi koja je održana 24.07.2018. godine u Konjicu u prostorijama Općine Konjic prisustvovalo je 6 zainteresiranih subjekata, a Zapisnik sa javne rasprave nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

Evidencija o javnoj raspravi, odnosno pritužbama predstavljenim na javnoj raspravi, evidentiraju se u Registru pritužbi, a mišljenja i prijedlozi javnosti uključuju se u završni ESMP.

Nakon javne rasprave dokument je ponovo objavljen na web stranici JP Cesta FBiH.

10.2. OBJAVA INFORMACIJA

Nacrt ESMP-a biće dostupan na internet stranici JP Ceste (www.jpcfbih.ba) na B/H/S jeziku i na internet stranici Svjetske banke na engleskom jeziku. Tokom procesa javne rasprave zainteresovana javnost će dobiti sve informacije u vezi sa projektom, uključujući socijalna i okolišna pitanja. Zaključci će biti prezentirani na jednostavan način.

Tokom građevinskih radova izvođač će mjesečno dostavljati informacije JP Ceste FBiH o procesu rada koji će biti objavljen na internet stranicama JP Ceste FBiH i BHAMK-a (Auto-savez BiH) u vezi sa privremenim režimom odvijanja saobraćaja.

Dinamički plan radova radova i eventualne izmjene plana objaviće se dvije sedmice prije početka radova na internet stranici JP Ceste FBiH kao i u lokalnim novinama, radio i televizijskim stanicama. Dinamički plan će pružiti informacije o početku i kraju radova, što može uticati na pogodjene grupe (kao što su promjene saobraćaja / vode / režima snabdijevanja električnom energijom, prilaza, buke i prašine zbog građevinskih radova)

10.3. MEHANIZMI ZA PRITUŽBE

Osim institucionalno dostupnog redovnog i vanrednog pravnog lijeka i postojećih institucija, JP Ceste FBiH će osigurati i formirati poseban mehanizam za rješavanje pritužbi u saradnji i sudjelovanju općina pod čijim se administrativnim nadležnostima vrši projekat, u ovom slučaju sa Općinom Konjic.

Rješavanje pritužbi osnovan za ovaj projekat realizira se preko **Centralne komisije za registar pritužbi** (engl. Central FeedBck Desk (CFD)) na nivou JP Ceste FBiH, koja će služiti i kao informativni centar na nivou projekta i mehanizam za pritužbe, dostupan onima na koje utiče implementacija svih podkomponenata projekta. CFD će služiti osobama pogođenim direktno ili indirektno građevinskim radovima.

Formular za pritužbe (Prilog 1) kao ispis će biti dostupan u općinskoj upravi, na gradilištu i u kancelarijama JP Ceste FBiH i biće dostupna za preuzimanje na internet stranici JP Ceste FBiH (www.jpcfbih.ba) i internet stranici općine.

Pritužba se može prijaviti pismenim putem kod izvođača radova na gradilištu, kao i u kancelarijama izvođača. Izvođač radova je obavezan da podnese formular za pritužbe za registraciju, objasni mehanizam za pritužbe građaninu i proslijeđeni popunjenoj obrazac za pritužbe proslijeđuje Centralnoj komisiji za registar pritužbi u JP Ceste FBiH. Pritužba se takođe može popuniti u JP Ceste FBiH, telefonom, telefaksom i putem e-pošte na naznačenu e-mail adresu zalbena@jpcfbih.ba, ili putem pošte na adresu Terezija 54, 71000 Sarajevo.

Informativni letak u vezi sa mehanizmom za pritužbe biće dostupan na gradilištu u svaku dobu, bilo da je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Informativni letak će se plastificirati i postaviti na informativnoj ploči gradilišta da bude dostupan korisnicima u svakom trenutku.

Svi podnosioci pritužbe će biti arhivirani u registar i biće im dodijeljen broj, te će primitak istih biti potvrđen u roku od 3 radna dana.

CFD će uložiti sve razumne napore kako bi pritužbu rješio nakon zaprimanja iste. Ako CFD nije u stanju da se bavi pitanjima koja su pokrenuta neposrednim ispravkama, identifikovat će se dugoročna korektivna akcija. Podnositelj pritužbe će biti obavešten o predloženoj

korektivnoj akciji i praćenju njene realizacije u roku od 14 radnih dana nakon potvrde primitka pritužbe.

Ako se konkretno pitanje pokrenuto pritužbenim postupkom ne može rješiti ili ako nije potrebno djelovanje, detaljno objašnjenje / opravdanost će biti data podnosiocu pritužbe zbog toga što pitanje nije adresirano. Odgovor će takođe sadržati objašnjenje o tome kako osoba / organizacija koja je pokrenula pritužbu može nastaviti sa pritužbama u slučaju da odgovor nije zadovoljavajući.

U svakom trenutku, podnosioci pritužbe mogu tražiti druga pravna sredstva u skladu sa pravnim okvirom FBiH.

Dodatne informacije vezano za pritužbe mogu se pronaći u dokumentima pod nazivom ESMF I RPF za Projekat modernizacije cestovnog sektora Federacije BiH..

11.ZAHTJEVI ZA POČETAK RADOVA

11.1. Okolinski aspekti

Izvođač radova će uspostaviti sva potrebna bazna istraživanja prije početka radova. Osnovni podaci za monitoring uključuju podatke o kvalitetu vazduha, podatke o kvalitetu površinskih voda, pregled lokacije za sve ugrožene i endemične vrste i druga pitanja zaštite životne sredine u zoni koridora direktnih i indirektnih uticaja. Izvođač radova je dužan da obezbjedi ova mjerena tokom i nakon završetka radova. Izvođač radova će osigurati da mjerena vrše ovlašćene institucije i da se zasnivaju na nalazima i preporukama kvalifikovanog stručnjaka.

Izvođač radova će napraviti Plan organizacije gradilišta (engl. Construction Site Organization Plan (CSOP)) koji se sastoji od:

- a. Plana implementacije ovoga ESMP-a,
- b. detaljan plan upravljanja otpadom (engl. Waste Management Plan (WMP)]
- c. Studija o sigurnosti (uključuje elaborat o sigurnosti na radu i elaborat o zaštiti od vatre i eksplozija)
- d. Plan upravljanja saobraćajem (engl. Traffic Management Plan (TMP)), koji će izraditi izvođač radova prije početka radova na izgradnji.

Ove studije moraju biti urađena u skladu sa zakonodavstvom FBiH⁶, prije početka izvođenja radova, dok su zakonske obaveze Izvođača radova određene u tenderskoj dokumentaciji i ugovoru i zasnivaju se na odredbama ovog ESMP-a. Izvođač radova dostavlja ove studije nadzornom inženjeru JP Cesta FBIH, stručnjacima za zaštitu okoliša i socijalne aspekte, prije početka radova, a moraju biti prihvaćeni i odobreni prije početka radova. Predviđeno je da se javne rasprave održe prije objave tendera.

11.2. Društveni aspekti

- Prodavači meda se moraju informisati i premjestiti na alternativno mjesto prodaje prije početka radova;
- Vlasnik parcele uz odvodni jarak mora biti informisan/konsultovan o obimu, trajanju i očekivanim uticajima rekonstrukcije jarka.

⁶ Uredba o organizaciji gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju, Sl. novine FbiH br. 48/09, 75/09 i 63/12

PRILOZI

PRILOG 1. FORMULAR ZA PRITUŽBE

REFERENTNI BROJ (Popunjava službenik)			
KATEGORIJA PRITUŽBE	A) Pogođen eksproprijacijom		
	b) Svi ostali		
INFORMACIJE O PODNOSIOCU PRITUŽBE			
IME I PREZIME			
GODINA ROĐENJA			
POL	M	Ž	
ADRESA			
TELEFON/MOBITEL			
E-MAIL			
Opis incidenta (Šta se desilo? Gdje? Kome? Šta je rezultat problema?)			
Datum incidenta?			
<ul style="list-style-type: none"> • Pritužba na događaj koji se desio jednom – Datum: _____ • Događaj koji se desio više puta (Koliko puta?) _____ • U toku (trenutno imam problem) 			
Šta biste voljeli da se desi??			
DATUM:	POTPIS:		
OVAJ FORMULAR VRATITI U :		CENTRALNA KOMISIJA ZA REGISTAR PRITUŽBI <i>JP CESTE FBH Terezija 54, 71000 Sarajevo Napomena: Sve kopije se vraćaju PIU</i>	

PRILOG 2. TABELA ZA REGISTRACIJU PRIJEMA PRITUŽBI

Br.	Datum prijema	Vrsta pritužbe (odnosi se na eksproprijaciju, radove ili ostalo)	Opis pritužbe	Podnositelj pritužbe		Datum potvrde o prijemu	Opis preduzetih akcija	Datum rješavanja pritužbe
				Status	Pol			

PRILOG 3. ZAPISNIK S JAVNE RASPRAVE

JP Ceste FBiH poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Konjic i naselja koja gravitiraju području namjeravane gradnje za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic da uzmu učešće na

JAVNOJ RASPRAVI

o "Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic km 16+800 – km 17+600".

koja će se održati u Konjicu, u prostorijama Općine na adresi Maršala Tita br. 62, dana 24.07.2018. u 10:00 sati, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u Federaciji BiH prema politikama kreditora. Načrt dokumenta možete pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku: <https://pdcfbh.ba/bi/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>, i na web stranici općine Konjic.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje komentare i sugestije dostaviti do datuma održavanja javne rasprave putem e-mail adrese pimt@pdcfbh.ba

05.07.2018.

Kolovoza, 2018.

Obavijest o Javnoj raspravi u lokalnim novinama „Večernji List“ (07. srpanj 2018.)

20. Aktuelno Večernji List

21. obljetnica od smrti

Uloga Mate Bobana trajno uklesana u povijesti hrvatskog naroda u BiH

Branitelji: Neizmjereno smo ponosni što smo pod istim stijegom svjedočili djela bez kojih danas ne bi bilo ni RH ni Bosne i Hercegovine

Željko Andrićan
bih.vodeni@net.hr
MOSTAR

"Mate Boban je tih povijesnih 90-ih godina pratio stoljeća već bio srednjecan čovjek, želio se predati tebi posadenom vinogradu, uživati sa svojim umutima i svojom obitelji, no našao je taj trenutak. Čuo je riječi: "Uzani, ostavi sve to u čemu sanjai, podi, slijedi dar svoga duha, slijedi život svog naroda i svoje zemlje". To je i učinio!"

Velika uloga
Tih riječi su se fra Ante Marić prošle godine na vječnu miju za mrtve Mate Bobane, koji se u St. Lovrečini, kada mnogi ljudi razmišljaju o smrtonjegovu životu, odlučio zadržavati za svog narod i stati na čelo projekta očuvanja hrvatskog naroda u našeljku vremena, Boban je utemeljio i predsjedao Hrvatski Bosnom, koju je kasnije ugradio i u BiH.

"Te je 1997. godine u svojoj glasnosti u svojoj duši imao samo jednu pomisao: 'Bože moj, samo da naše žrtve, da naša krv, ne budu uzaludne'.

Trebalo je godina, Mate, da se svatvi da si pobijedio, da nisi pokleknuo! Znao si dobro da je život veći od tebe, da na njega potakneš anđeliku prava kolika si se za nega žrtvovao, znao si da je zemja veća od tebe, da je onako tvoja kolika se za nju žrtvuje i koliko je ljubih, znao si i da je sloboda veća od tebe i da je onako imao koliko si hrabrosti imao da je sebe izuzeče!

Ti, kao da si nam počušao da stanemo u ovom životu i pogledamo svoju dušu u oči, svojih obitelji, svojim pokojnjima, svojim ženama i svome narodu... da u oči pogledamo slobodu koju ste nam

Sveta misa zadužnica za Matu Bobana održat će se danas od 18 sati u crkvi svetog Stjepana Prvomučenika u župi Gorica - Sovici

Značaj
FRA ANTE MARIĆ

Čuo je riječi: "Uzani, ostavi sve to u čemu sanjai, podi, slijedi dar svoga duha, slijedi život svog naroda i svoje zemlje". To je Mate Boban lucihvalno

svojim životima i svojom žrtvom podariti ti i naši hrvati vitezovi! Budite u nama i trunke ljudokostiju, nećemo sve odbaciti, nećemo sve to zaboraviti!

Znao si dobro da je najhravnije ne moći pogledati svoju dušu u oči, svoju obitelj, svoju ženu, svoju narodu", govoriće fra Ante Marić.

Mate Bobana uvijek se s poslovima poštovanjem sjeće i hrvatski branitelji iz Udruga organizatora otpora HVO-a u BiH jer je, uz to što je bio utemeljitelj i predsjednik Hrvatske zajednice, kasnije Hrvatska Republika Herceg-Bosna, Mate Boban bio i prvi predsjednik Hrvatskog vijeća obrane i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Hrvatskog vijeća obrane.

"Prema našem uverenju, uloga mu Mate Bobana, tražna uklerana u povijesti hrvatskog naroda, je uspostava Hrvatske Bosne, čiji je on bio prvi i zadnji predsjednik i koji je bila prijelomna povijesna oduška, kada jedan suvereni i konstitutivni narod koji je dosljedno stigmovali i obespravljen užima sudbinu u svoje ruke, međunarodno priznati država", stoji u jednom od propovjedačkih izvješća.

"Sveta misa zadužnica za Matu Bobana održat će se danas od 18 sati u crkvi svetog Stjepana Prvomučenika u župi Gorica - Sovici. Svetu misu provodi fra Vinko Mikulić, uz liturgijsko pjevanje župnoga zboru hrga sv. Stjepana Prvomučenika.

Zatim, u 18:45 bit će polaganje cvijeća i paljenje svijeća na njegova grobov. Bit će počinjen ledinski vjenac za svu izaslanstva s letom: HNS-a i BH-štari u programu protokola koji potpisuju načelnikopisne Grude (član Predsjedništva HDZ-a BH) Ljubo Grizeli."

Tim za odabir idealnog rješenja i za javnu priznanja Grada Livna raspoređuje

JAVNI NATJEČAJ
za izradu idealnog rješenja izgleda i oblike Javnih priznanja Grada Livna

1. Predmet javnog natječaja je izradu idealnih rješenja Javnih priznanja Grada Livna u sklopu priznanja Grada Livna (Bovelj i medali).

2. Prikaz "Srb Grada Livna" (Plakata i svečano diploma)

3. Zbirnicu Grada Livna (Zbirnik i imake).

Cilj provođenja natječaja je izradenje najboljih stilskih rješenja za Javna priznanja Grada Livna. Prijave na natječaj mogu se podnijeti do 20. srpnja 2018. godine kroz je ujedno i posljednji dan prijave. Nepotpuno i nepravovremeno prisilje neće se uzeti u razmatranje. Prijave na javni natječaj dostavljaju se na adresu:

GRAD LIVNO
GRADONAČELNIK
Tim za odabir idealnog rješenja za Javna priznanja Grada Livna
Trg branitelja Livna 1
80101 Livno

SA NAŽNAKOM: „Prijave na Javni natječaj za izradu idealnog rješenja izgleda i oblike Javnih priznanja Grada Livna - Ne otvarati!“. Kompletan natječaj je objavljen na službenoj stranici Grada Livna www.livno.ba

PRIJEDODJNA TIMA
Muško Žensko

**JP CESTE
FEDERACIJE BIH**

JP Ceste FBiH poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Konjic i naselja koja gravitiraju području namjeravane gradnje za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic da uzmu učešće na

JAVNOJ RASPRAVI

o "Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic km 16+800 – km 17+600".

koja će se održati u Konjicu, **u prostorijama Općine na adresi Maršala Tita br. 62, dana 24.07.2018. u 10:00 sati**, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u Federaciji BiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta možete pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku:

<https://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>, i na web stranici općine Konjic.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje komentare i sugestije dostaviti do datuma održavanja javne rasprave putem e-mail adrese pimt@jpdcfbh.ba

Kolovoza, 2018.

Obavijest o Javnoj raspravi u lokalnim novinama „Dnevni Avaz“ (07. srpanj 2018.)

oglasi

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

UPISI

C M S VISOKA ŠKOLA
CMS-CENTAR ZA MULTIDISCIPLINARNE STUDIJE TUZLA

035 369 547 062 843 362
www.cms.edu.ba

JAVNOJ RASPRAVI
o raspisivanju javne licitacije za prodaju nekretnina na području
magistralne ceste M-17, dionica Tarčin – Konjic, km 17+600 – km 17+660.

Na osnovu Odluke Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Bugojno, broj: 01-05-3-341/UO od 13.07.2016.godine i Zaključka broj: 01-05-3-273/UO od 26.04.2018.godine, Centar za socijalni rad Bugojno, n-a s p i s uje:

JAVNO OGLAS
O PRODAJI NEKRETNINA

- Predmet pojedinačne prodaje je:
 - poljoprivredno zemljište u vlasništvu i posjedu JU Centar za socijalni rad Bugojno, koje se nalazi u mjestu Vesela, udio 1/1, označeno kao k.o.br.546/1, u nazvu „Bam“, površine 1369 m² upisana u P.b.r.161 k.o.Vesela, koji odgovara granična parcele označena kao k.o.br.457/1 upisana u z.k.o.br.1647 k.o.SP_Vesela, upisana po n.p. u z.k.o.br.172 kao k.o.br.546/1 k.o.Vesela, čija potocna prodajna cijena po m² iznosi 12,50 KM, što ukupna vrijednost zemljišta iznosi 16.613,00 KM;
 - stambeni objekat-kuća, dimenzija 9,60 x 8,55 metara, sa okvirnom ukupne površine 80 m², koja se nalazi u mjestu Vesela bb, u vlasništvu i posjedu Centra, sa udjelom 1/1, izgrađena na parceli k.o.br.546/14 upisana u P.b.r.161 k.o.Vesela, označena kao granična parcela k.o.br.457/9 upisana u z.k.o.br.1647 k.o.SP_Vesela, koja je upisana po n.p. u z.k.o.br.172, kao k.o.br.546/14 k.o.Vesela, čija početna prodajna cijena iznosi 54.070,50 KM.
- Prodata nekretnina iz tačke 1. ovog Oglaša stvari će se putem usmenih licitacija koja će se održati u sградi Centra za socijalni rad Bugojno, ul.Sultana Ahmedova br.55, u dan 29.07.2018.godine (petak), sa početkom u 10:30 h.
- Pojedinačna licitacija nekretnina će se obavješti samo ako u njoj bude učestvovala najmanje dva učesnika.
- Ako se na licitaciji javi samo jedan učesnik, Komisija može pristupiti potpisujući prodaju nepotrebom pogodkom, pod uslovom da cijena ne može biti niže od početne cijene objavljene u ovom oglasu.
- Svi učesnici javne licitacije dužan je položiti kaufdu u iznosu od 10% od početne prodajne cijene nekretnine, na bregaju Centra, na dan licitacije.
- Zainteresovana lica mogu izvršiti razgledanje zemljišta-knjizne i druge dokumentaciju kod ovog Centra.
- Pravo prihvata za kupovinu nekretnina iz tačke 1. Oglaša ima onaj učesnik koji ponudi najvišu cijenu u ocjeni na početnu cijenu.
- Zaključenjem planog kopropodajnog ugovora sa najpotrijetim ponuđačem uslijediće nakon uplate cekobukovog novčanog brošta na račun Centra za socijalni rad Bugojno.
- Troškovi sačinjavanja ugovora, primosa vlasništva, posjeda i poreza na promet, pada u teret kupca.
- Primerak oglasa o licitaciji stvarnoće će se istaći na oglašenoj tabli Centra za socijalni rad Bugojno i na web stranici socijalniradbugojno.com.ba, te na oglašenoj tabli Mjesne zajednice Vesela (prije se nekretnine načita).
- Za sve dodatne informacije vezane za ovaj oglas zainteresovane osobe mogu se obratiti direktoru Centra na telefon: 030/252-027.

Broj: 01-05-3-341/U
Bugojno, 03.07.2018.godine

Direktor
Bajaz Adnanagić

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**
CENTRALNA BANCA
BOSNE I HERCEGOVINE

Montažna tabla 23. 71000 Sarajevo, Čehovača, 033/37-87-00

Centralna Banka Bosne i Hercegovine oglasuje:

JAVNI POZIV ZA LICITACIJU
o prodaji stalnih sredstava Centralne banke Bosne i Hercegovine prema algoritmu postupka s javnim pozivom za prikupljanje zatrepnik, preduzim

Postoni poziv Centralne banke Bosne i Hercegovine površine 1.343 m², smješten na III spratu u podzemnoj sporednoj „Divator“ u Butić Lazu, u blizini Ferri i Kanderberšića 13a.
Mjesečna cijena najdužnosti: 3.389.157,91 KM/m². Interesantnostenosnokontakt@centralbank.ba
ostvarevanjem konvergentnih analiza i 93/109.

Dokumentacija za licitaciju sa detaljnim astešnim učelima u postupku je dostupna na web stranicu: www.centralbank.ba pod linkom Javne nekretnine.

**JP CESTE
FEDERACIJE BIH**

JP Ceste FBiH poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Konjic i naselja koja gravitiraju području namjeravane gradnje za projekt *rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic* da uzmu učešće na

JAVNOJ RASPRAVI
o "Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic km 16+800 – km 17+600".

koja će se održati u Konjicu, u prostorijama Općine na adresi Maršala Tita br. 62, dana 24.07.2018. u 10:00 sati, s ciljem davanja prijedloga i sugestija javnosti i uključivanja relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta. Dokument je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u Federaciji BiH prema politikama kreditora. Nacrt dokumenta možete pronaći na službenoj stranici JP Ceste FBiH na sljedećem linku: <https://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>, i na web stranici općine Konjic.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje komentare i sugestije dostaviti do datuma održavanja javne rasprave putem e-mail adrese pimt@jpdcfbh.ba.

Web adrese na kojima se nalaze objave dokumenta i poziva na Javnu raspravu sa screenshot objavom na web stranici:

1. Web stranica JP Cesta FBiH (objavljeno 06.07.2018.)

<https://jpdcfbh.ba/bs/novosti/javna-rasprava-o-nacrtu-plana-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekt-rekonstrukcije-magistralne-ceste-m-17-dionica-tarcin-konjic/56> - Poziv na javnu raspravu (B/H/S jezik)

<http://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38> - Dokument (B/H/S jezik)

<https://jpdcfbh.ba/en/news/public-consultations-for-draft-environmental-and-social-management-plan-for-the-project-of-the-reconstruction-of-the-main-road-m17-section-tarcin-konjic/56> - Poziv na javnu raspravu (Engleski jezik)

<http://jpdcfbh.ba/en/activities/modernization-of-main-roads/38> - Dokument (Engleski jezik)

Kolovoza, 2018

PRESS

NOVOSTI, OBAVIJESTI I AKTUALNOSTI

Javna rasprava o nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za Projekt rekonstrukcije magistralne ceste M-17, dionica Tarčin – Konjic

06.07.2018.

JP Cesta FBH poziva sve zainteresirane subjekte, nevladine organizacije i stanovnike općine Konjic i naselja koja gravitiraju području namjeravane gradnje za Projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic, da uzmu učešće u javnoj raspravi.

Uzvraćanje će se održati u Konjicu, u prostorijama Općine Konjic, na adresi Marfala Tla br. 62, dana 24.07.2018. u 10:00 sati, s ciljem davanja prijedloga i sugestija povezanih s uključenjem relevantnih pitanja u finalnu verziju dokumenta.

Dokument je izrađen za potrebe Programa modernizacije magistralnih cesta u FBH prema politikama kreditora. Način dokumenta može pronaći na službenoj stranici JP Cesta FBH na sljedećem [linku](http://jpdcfbh.ba), i na web stranici općine Konjic.

Svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje komentare i sugestije dostaviti do datuma održanja javne rasprave putem e-mail adrese: poziv@jpdcfbh.ba.

Dnevni red:

- 1 Prezentacija Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M-17, dionica Tarčin – Konjic km 16+800 - km 17+600
- 2 Pitanja, diskusija, odgovori i objašnjavanja

ASIMIĆ NOVOSTI

POŠKODU ČLANAK

MODERNIZACIJA CESTA

Potpisani Ugovor za Usluge nadzora za modernizaciju cesta u Federaciji Bosne i Hercegovine

15.07.2018.

JAVA RASPRAVA

Javna rasprava o nacrtu Plana upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt Rekonstrukcije raskrsnice Vittkovići, cesta M-20

JAVA RASPRAVA

Javne rasprave o nacrtima Planova upravljanja okolišem za projekte Rekonstrukcije raskrsnice M-6 i M-17 u mjestu Tasovići i mosta preko rijeke Bregave

MODERNIZACIJA CESTA

Mehanizam za pritužbe građana i lokalnih zajednica pogodnih Programom modernizacije magistralne cestovne infrastrukture u FBH

03.07.2018.

PUBLIC CONSULTATIONS FOR DRAFT ENVIRONMENTAL AND SOCIAL MANAGEMENT PLAN FOR THE PROJECT OF THE RECONSTRUCTION OF THE MAIN ROAD M17, SECTION TARČIN – KONJIC

Public Consultations for draft Environmental and Social Management Plan for the Project of the reconstruction of the main road M17, section Tarčin – Konjic

06/07/2018

PC Roads of the FBH Ltd Sarajevo invites all interested parties, non-governmental organizations and residents of the municipality of Konjic and settlements neighbouring the area of intended Reconstruction of the main road M17, section Tarčin - Konjic, to take part in public consultations.

The Public Consultations will take place on **July 24, 2018 at 10:00** in the premises of the Municipality of Konjic (address: Marfala Tla no. 62) with the aim of collecting views and opinions of the stakeholders and addressing the relevant issues.

This document was drafted under the Roads Modernization Programme, in the wish the policies of funding institutions. The draft document can be found on the official website of the PC Roads of the FBH at the following [link](http://jpdcfbh.ba) and on the website of Municipality of Konjic.

All interested parties who are not able to attend the public consultations can submit their suggestions and comments by July 24, 2018 via e-mail address: poziv@jpdcfbh.ba

Agenda:

- 1. Presentation of Environmental and Social Management Plan for the Project of the reconstruction of the main road M17, section Tarčin - Konjic, at the km 16+800 - km 17+600 black spots.
- 2. Questions, discussion, answers and explanations.

NEWS, PRESS RELEASES AND ACTIVITIES

ROAD MODERNIZATION

Contract for Supervisory Services for Roads Modernization in Federation of Bosnia and Herzegovina

PUBLIC CONSULTATIONS

Public Consultations for draft Environmental and Social Management Plan for the Project of the reconstruction of crossroad Vittkovići, road M20

PUBLIC CONSULTATIONS

Public Consultations for draft EMPSS for the Project of Reconstruction of the crossroad M6 and M17 in Tasovići and bridge over the Bregava river

BID OPENING

Public Bid Opening for Three Lots

NEWS ARCHIVE

SHARE ARTICLE

Kolovoz, 2018

2. Web stranica Općine Konjic (objavljeno 10.07.2018.)

<https://www.konjic.ba/ba/oglesi/120-poziv-na-javnu-raspravu-o-%E2%80%9Cplanu-upravljanja-okolisem-i-drustvenim-aspektima-za-projekt-rekonstrukcije-magistralne-ceste-m17,-dionica-tarcin-%E2%80%93-konjic-km-16-800-%E2%80%93-km-17-600%E2%80%9D.html>

The screenshot shows the official website of the Municipality of Konjic. At the top, there is a green navigation bar with the following menu items: POČETNA, O OPĆINI, VIJESTI, UPRAVA, PROJEKTI, PRIVREDA, E-DOKUMENTI, JAVNE NABAVKE, and KONTAKTI. The main content area features a banner with the title "Poziv na javnu raspravu o "Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic km 16+800 – km 17+600"" and a date of "Utork, 10. Julij 2018". Below the banner, there is a section titled "JAVNO RASPRAVI" containing a list of topics related to the environmental and social aspects of the project. A yellow button labeled "Snimi dodatak" is visible on the left side of the main content area.

ZAPISNIK sa Javne rasprave na

**nacrt Plana upravljanja okolišem i društvenim utjecajima za projekt rekonstrukcije
magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic 16+800 – 17+600**

održane 24.07.2018. godine u Konjicu u 10.00h u prostorijama Općine

Javna rasprava na nacrt Plana upravljanja okolišem i društvenim utjecajima za projekt projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic 16+800 – 17+600 održana je s ciljem upoznavanja javnosti s nacrtom navedenog dokumenta.

Javna rasprava je organizirana od strane investitora, JP Ceste Federacije BiH, a ispred investitora sudjelovali su: Smail Ćorić – voditelj projekta, Ivana Božić Krezić – specijalist za okolišni aspekt projekta i Selma Ljubijankić – član tima za socijalni aspekt Projekta. Spisak svih prisutnih dat je u prilogu ovog zapisnika.

Prezentacija i rasprave:

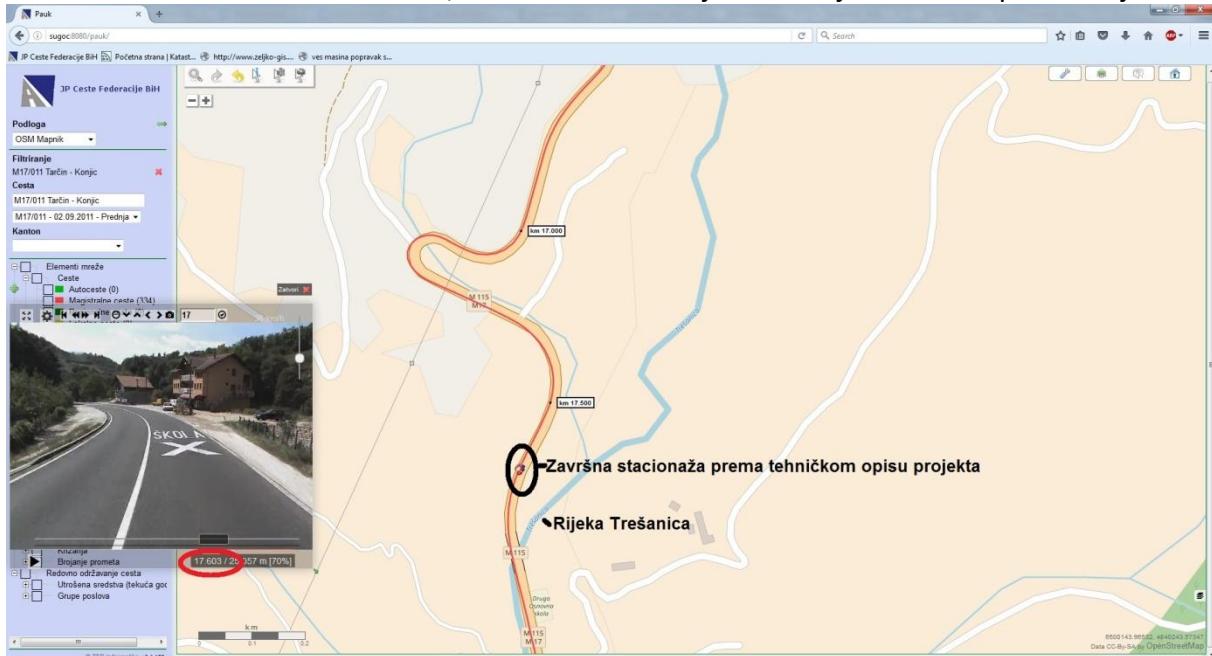
- **Ivana Božić Krezić** je ispred investitora JP Ceste Federacije BiH pozdravila sve prisutne i predstavila predstavnike Investitora, te dala kratki uvod o Programu modernizacije i dokumentu, te je prezentirala sam dokument, upoznala sve prisutne sa nacrtom Plana upravljanja okolišem i društvenim utjecajima za projekt projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic 16+800 – 17+600, sa ciljevima izrade, mjerama ublažavanja svih identificiranih potencijalnih okolišnih i društvenih utjecaja, monitoring planom, objavom informacija, mehanizmom za pritužbe, zahtjevima za početak radova i ostalim relevantnim informacijama iz dokumenta. Istaknula je da se ovdje radi o nacrtu dokumenta i da će svi relevantni komentari s javne rasprave biti implementirani u finalni dokument. Također je naglašeno da je dokument revidiran od strane stučnog tima Svjetske banke, a po usvajanju će postati obavezujući dokument za ugovorene strane u samoj implementaciji projekta.
- **Voditelj projekta, Smail Ćorić**, je ukratko predstavio sam projekt projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin – Konjic 16+800 – 17+600, opisao obim i tok radova.
- Usljedila je javna rasprava na dokument:
- **Belma Sokolovic** (Općina Konjic) pitala je da li će biti eksproprijacije za pomenuti projekt ili su čisti imovinsko-pravni odnosi

- **Ivana Božić Krezić** navodi da na ovom projektu neće biti eksproprijacije
 - **Belma Sokolovic** (Općina Konjic) pitala je tko će biti izvođač radova
 - **Smail Ćorić** navodi da se još uvijek ne zna tko će biti izvođač radova, te da je poslao pismo načelniku s ciljem upoznavanje Općine o projektu rekonstrukcije „Medene krivine“
 - **Belma Sokolovic** (Općina Konjic) pitala je da li se sada izbjegći velika krivina
 - **Smail Ćorić** je pojasnio da se radi proširenje upravo na toj krivini, te dao Projektnu dokumentaciju na uvid
- Prije same prezentacije dokumenta, gospodin Behir Balić je istaknuo da je došao samo da kaže da je u dokumentu izneseno niz netočnih podataka i da će iste dostaviti pismenim putem u JP Ceste FBiH, te da ne želi prisustvovati javnoj raspravi i da predstavnici JP Ceste FBiH nikad nisu posjetili mjesto Podorašac i razgovarali s lokalnim stanovništvom, te da su raspravu trebali održati u Podorašcu Selma Ljubijankić odgovara da je ona osobno, s još jednom kolegicom, dolazila u Podorašac na pregled terena (Land screening process) i razgovarala s mještanima, a ovo je navedeno i u samom dokumentu. Svoje primjedbe gospodin Behir Balić je dostavio 27.07.2018. putem email-a i one koje se tiču dokumenta su navedene ispod, kao i odgovori koji su mu dostavljeni od strane JP Ceste FBiH:

Behir Balić: 5.3. VODE I KVALITET VODA Rijeka Trešanica protiče u blizini projekta.
Netačno: Rijeka ne protiče blizu projekta oko 1 km od projekta

ODGOVOR JP CSTE FBiH: Netačan navod. Rijeka Trešanica protiče nekih 70ak metara od projektnog područja u koji spada dio trase magistralne ceste M17, dionica Tarčin-Konjic od

stacionaže 16+800 do 17+600, što se može jasno vidjeti i na priloženoj slici.

Behir Balić: Rijeka Trešanica je desna pritoka rijeke Neretve. Trešanica izvire ispod planine Bitovnja i skreće zapadno u selu Bradina, gdje joj se uljeva potok Duboki potok.

Netačno: Rijeka Trešanica izvire ispod prevoja Prehulja ne izvire ispod planine Bitovinja tu izvire Duboki potok koji se u Bradini uljeva u rijeku Trešanicu,,,

ODGOVOR JP Ceste FBiH: Rijeka Trešanica i nastaje u podnožju planine Bitovnja, a to se može i pronaći u više literaturnih izvora

Behir Balić: Dalje teče prema jugu, prema selu Podorašac gdje joj se uljeva rijeka Bubanje.

Netačno: Rijeka Trešanica je uništena na istoj su izgrađene minicentrale uništen eko sistem uništene priroda,, nema toka sva voda je pokupljena cijevima za potrebe mini centrale .

Netačno: Ne postoji rijeka Bubanje već potok Bubanje,,,

ODGOVOR JP Ceste FBiH: U tekstu ispod se u više navrata navodi da se radi o potoku Bubanje, tako da se radi o grešci u kucanju, što će biti korigirano.

Behir Balić: Trešanica se uljeva u rijeku Neretvu nakon 14,5 kilometara toka, u gradu Konjic. Pored rijeke Trešanice, u blizini je potok Bubanje, koji teče duž magistralne ceste M-17 i uljeva se u rijeku Trešanicu u selu Podorašac. Naselje Podorašac

ODGOVOR JP Ceste FBiH: Svakako da se radi o naselju, a ono se klasificuje kao ruralno ili seosko. Prema Prostornom planu općine Konjic, na području općine postoji jedno urbano naselje (Konjic), dok su ostala naselja tipološki klasifikovana kao mješovita (sekundarni centri), te ruralna naselja (tercijarni centri u koji spada i naselje Podorašac).

<https://www.konjic.ba/ba/projekti/prostorni-plan.html>

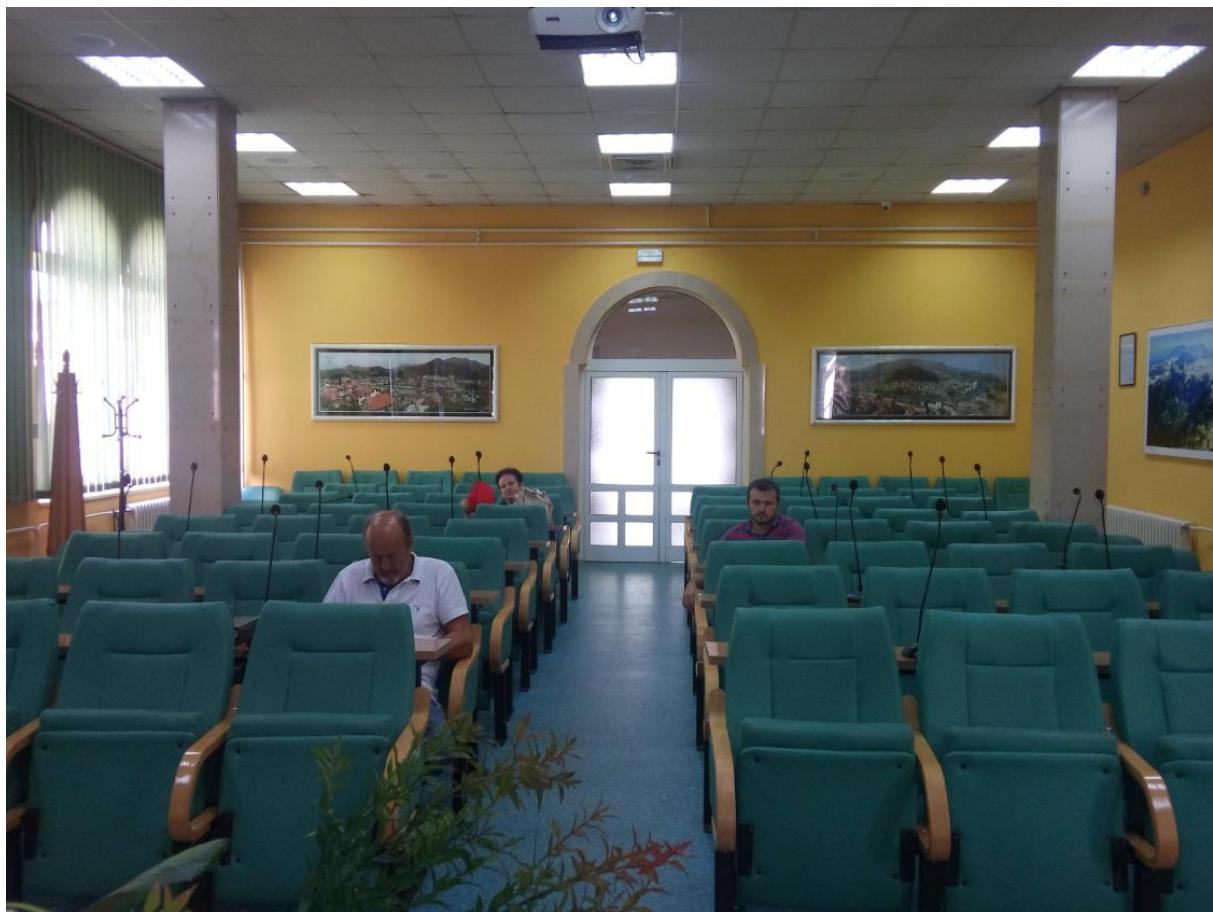
Behir Balić: Na ovim vodotocima ne postoji sistem za kontrolu kvaliteta vode, ali je očigledno da rijeku Trešanicu i potok Bubanje ugrožavaju ljudske aktivnosti kao što su transport, poljoprivreda, nesanitarni otpad i ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda iz stambenih objekata u Podorašcu.

Zašto niste napisali o mini mini centralama koje su uništile vodotok rijeke i eko sistem od Dubokog potoka do Podorašca rijeku Trešanicu (da li imaju sve potrebne dozvole mini centale za rad)

ODGOVOR JP Ceste FBiH: Dio koji se tiče mini hidrocentrala, te dozvola vezanih za iste nije u nadležnosti JP Cesta FBiH.

Javna rasprava je završila u 11.00 sati.

Fotografije sudionika Javne rasprave u Konjicu

Kolovoz, 2018

Spisak učesnika na Javnoj raspravi

**JP CESTE
FEDERACIJE BIH**

Javna rasprava o Planu upravljanja okolišem i društvenim aspektima za projekt rekonstrukcije magistralne ceste M17, dionica Tarčin-Konjic km 16+800 – km 17+600, 24. srpanj 2018.g.

LISTA SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

R.b. No.	Ime i prezime / Name and surname	Institucija/Institution	Tel.	E-mail	Potpis/Signature
1	Ivana Božić Krčić	JP CESTE FBiH	036/397-245	ivana.bozic.krcic@jpcefbih.ba	
2	Smajl Čorić	— " —	056/397-245	— " —	
3	Amir Pochir	— " —	061/702-163		
4	Fetneca Atijdin	OPĆINA KONJIC	036/412-255	atijdin.zetica@opcinakonjic.ba	
5	SELMA JUBLANČIĆ	JP CESTE FBiH	033/563-519	selma.jublancic@jpcefbih.ba	
6	Sokolović Belma s dy	OPĆINA KONJIC	036/712-212	Belma2009@hotmail.com	
7					
8					
9					
10					
11					
12					